

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม
ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

**Democratic Political Participation Through Islamic Principles of Thai
Muslim Youth**

อันดา ช่างเรือ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม
ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

(ภาษาอังกฤษ) Democratic Political Participation Through Islamic Principles of Thai
Muslim Youth

นามผู้วิจัย (ภาษาไทย) นางสาวอันดา ช่างเรือ

(ภาษาอังกฤษ) Miss Anda Changrua

รหัสประจำตัวนักศึกษา 6417903001

สาขา การปกครอง

คณะ บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2566

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์แล้ว

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี)

เมื่อวันที่ ..15..../.06...../...2566....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์

วันที่ ..16.. เดือน ..มิถุนายน.. พ.ศ. .... 2566 ..

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม
ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

โดย : นางสาวอันดา ช่างเรือ

ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขา : การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา :

(ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. ยูธนะ วุฒิเมธี)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม และ 3. เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม เป็นซึ่งเป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนไทย-มุสลิม เพศชายและเพศหญิง อายุ 15-23 ปี จำนวน 400 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลามอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ในครอบครัว แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล และปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมควรปลูกฝังค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจ ที่สอดคล้องตามหลักศาสนาอิสลาม ให้เยาวชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตย เยาวชนไทย-มุสลิม หลักศาสนาอิสลาม

Abstract

Title : Democratic Political Participation Through Islamic Principles of Thai Muslim Youth

By : Anda Changrua

Degree : Master's degree of Political Science (Government)

Major : Political Science (Government)

Advisor :

(Prof. Dr. Yuwat Vuthimedhi)

The purposes of this study were: 1) to investigate the level of democratic political participation through Islamic principles of Thai Muslim youth; 2) to study the factors influencing democratic political participation through Islamic concepts of Thai Muslim youth; 3) and to suggest recommendations to promote democratic political participation through Islamic principles of Thai Muslim youth. This was a quantitative study and used questionnaires as a data collection tool. There samples were 400 Thai Muslim youth aged 15-23, both male and female.

Research has found: 1) The level of democratic political participation through Islamic principles of Thai Muslim youth was at a high level; 2) Differences in individual factors including gender, age, education level, occupation, and family income level affected the difference in the level of democratic political participation through Islamic principles of Thai Muslim youth at a statistical significant level of .05, and group-influence factors, context factors, and cultural influence factors had a positive relationship on the level of democratic political participation through Islamic principles of Thai Muslim youth; 3) Suggestions for the level of democratic political participation through Islamic concepts of Thai Muslim youth was that families, educational institutions, and government institutions involved in political participation should instill values, knowledge, and understanding, consistent with Islamic principles, that enabled young people to participate in politics appropriately.

Keyword: democratic, political participation , Thai-Muslim youth , Islamic principles

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.จิตภา ธิรศิริกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร ที่กรุณาให้ คำปรึกษา ชี้แนะ แก้ไข และปรับปรุง สารนิพนธ์เล่มนี้อย่างเต็มกำลัง ด้วยความเมตตาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ทั้งในเรื่องของความรู้คุณธรรม จริยธรรม การดำรงชีวิตให้มีความสุข รวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออนันต์ และ คุณแม่ศรีสุดา ช่างเรือ และครอบครัวที่ให้ความรัก ความห่วงใย รวมถึงกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ประโยชน์อันพึงได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศคุณความดีมอบแด่ บุพการี และ อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเป็นแรงบันดาลใจ ให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

อันดา ช่างเรือ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
ภาษาไทย.....	(ก)
ABSTRACT.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
สารบัญตาราง.....	(ฉ)
สารบัญรูปภาพ.....	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	6
2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	7
2.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	8
2.1.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	12
2.1.4 ระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	14
2.2 แนวคิดหลักศาสนาอิสลาม.....	17
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.4 กรอบแนวคิด.....	28
2.5 สมมติฐานในการวิจัย.....	29
2.6 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	31
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.4 การทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย.....	34
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
3.6 การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	38
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	40
4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ เยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม.....	45
4.4 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน.....	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	54
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	56
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	64
ประวัติผู้วิจัย.....	70

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล.....	38
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ทางการเมือง	40
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม	45
4.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทยมุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามเพศ	46
4.5 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามอายุ	47
4.6 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ.....	47
4.7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามระดับการศึกษา	48
4.8 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา.....	49
4.9 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามอาชีพ	49
4.10 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ.....	50
4.11 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามระดับรายได้ในครอบครัว	51
4.12 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับรายได้ในครอบครัว.....	51
4.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิมผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม	52
4.14 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	53

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	28
-------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย เป็นระบบการเมืองและระบอบการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีรัฐบาลรับผิดชอบและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนภายในประเทศ ซึ่งรัฐบาลประกอบด้วยบุคคลอื่นเป็นตัวแทนของประชาชนที่ประชาชนให้ความยินยอมเห็นชอบผ่านกระบวนการเลือกตั้ง กำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ทั้งยึดหลักเสมอภาคและทั่วถึงในการเลือกตั้งรัฐบาลดังกล่าว เป็นรัฐบาลที่ปกครองโดยยึดหลักนิติธรรมอันกำหนดถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมในหมู่ประชาชน ดำเนินการโดยถือหลักเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของฝ่ายข้างนอก รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการและการสืบทอดหรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความยินยอมพร้อมใจของประชาชนภายใต้หลักอำนาจธิปไตย (วิสุทธิ โปธิแทน, 2550, น.1) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 เห็นได้ว่าการกำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และการจัดการบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนการตัดสินใจทางการเมืองและอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

หากย้อนกลับไปช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครองวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ประเทศไทยได้มีการผลัดเปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้รัฐธรรมนูญและมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยน้อยมาก เป็นผลมาจากการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตยเฉพาะ โครงสร้างทางอำนาจการเมืองเท่านั้น แต่ประชาชนไม่ได้เป็นเจ้าของอำนาจอย่างแท้จริง (ทวิศ ศรีเกตุ, 2557) ส่งผลให้เป็นเหตุทำให้ประชาชนชาวไทยไม่สามารถได้รับการหล่อหลอมให้เข้าถึงแก่นความรู้ต่อประชาธิปไตยเท่าที่ควร แม้ว่าที่ผ่านมาประชาชนเริ่มสร้างความเข้าใจจากการส่งเสริมจากรัฐหรือสังคมโลกาภิวัตน์ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนชาวไทย เพื่อนำไปสู่การตระหนักถึง

คุณค่าและการพัฒนาความเนประชาธิปไตยมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงอดีตที่ผ่านมา (สุรพงษ์ ชัยนาม ,2545, น.27) ในยุคที่เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นทุกวัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะระบบการติดต่อสื่อสาร ที่มีผลให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ สามารถส่งต่อกันได้อย่างรวดเร็วทั่วทุกมุมโลก ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างศาสนา เกี่ยวกับความรู้ทางด้านต่าง ๆ เช่น สังคมและวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง กฎหมาย (มานิตา หนูสวัสดิ์,2559) ในแง่มุมอีกด้านอาจจะส่งผลกระทบ ทำให้พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชาวไทย ถูกกดทับด้วยทุนนิยมจนจนความรู้สึกและการตระหนักถึงความสำคัญขาดการถ่ายทอดสู่รุ่นต่อไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนชาวไทยในช่วงอายุตั้งแต่14 ปีขึ้นไป ที่เรียกว่า เยาวชน เป็นช่วงชีวิตระหว่างวัยรุ่นเข้าสู่ผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ และสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาธิปไตยของเยาวชนไทยถูกแบ่งออกหลายกลุ่ม เยาวชนบางกลุ่มมีความเบื่อหน่าย ไม่สนใจการเมืองเท่าที่ควร แต่บางกลุ่มมีพฤติกรรมให้ความสำคัญและตระหนักว่าการเมืองเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวจึงให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นทางสื่อออนไลน์หรือการเรียนรู้จากหนังสือตำราวิชาการต่าง ๆ ในบางครั้งอาจจะได้รับข้อมูลแบบคลาดเคลื่อน ในขณะที่เดียวกันนั้นช่วงวัยของเยาวชนไทยบางกลุ่มได้มีโอกาสในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ซึ่งเยาวชนไทย-มุสลิม ถือเป็นกลุ่มเยาวชนกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย มีสิทธิ เสรีภาพ ตามกฎหมายทุกประการ หากแต่กลุ่มเยาวชนเหล่านี้นับถือศาสนาอิสลาม ที่มีหลักแนวคิดของหลักความเชื่อและความศรัทธาต่างจากเยาวชนไทยพุทธ ส่งผลให้การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต้องผ่านกระบวนการศึกษาและทำความเข้าใจในมิติหลักศาสนา เป็นที่ทราบกันว่าความเชื่อและความศรัทธาในศาสนานั้นเป็นพื้นฐานของแนวคิดเกือบทุกด้าน ในทางเดียวกันแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนมีบริบททางความเชื่อในหลักศาสนาเจืออยู่บ้างเล็กน้อยแตกต่างกันออกไป ในอัลกรุอ่าน 49, น.13 ความว่า โอ้มวลมนุษยย์ แท้จริงเราได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชายหนึ่งหญิงหนึ่งและบันดาลพวกเจ้าให้แตกออกเป็นเผ่าพันธุ์และเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อพวกเจ้าจะได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน แท้จริงผู้มีเกียรติที่สุดในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮ์ คือผู้ที่ยำเกรง และนอกจากนี้ท่านศาสดานบีมูฮัมหมัด (ซ.ล) ได้ให้วณะเพิ่มเติม ความว่า โอ้มวลมนุษยย์ทั้งหลายจงรู้ไว้เถิดว่าแท้จริงพระเจ้าของพวกท่านนั้นมีเพียงองค์เดียวบรรพบุรุษพวกท่านก็มาจากคนเดียวกัน จงรู้เถิดไม่มีชนชาติใดเลิศเลอเหนือกว่าผู้อื่น(มัสลิน มะหะมะ ,2552, น.86) จากเนื้อหาบางส่วนของอัลกรุอ่านและวณะของท่านศาสดาบ่งบอกถึงความเสมอภาคในด้านการเป็นอยู่ร่วมกันภายใต้ระเบียบของศาสนาอิสลามและการได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ สีผิว ฐานะความเป็นอยู่ หรือเกียรติยศ

มุสลิมส่วนใหญ่ในประเทศไทยมักตั้งถิ่นฐานติดกับชายฝั่ง ก่อตั้งเป็นชุมชนมุสลิมจำนวนมาก แถบจังหวัดทางภาคใต้ หนึ่งในจังหวัดที่มีเนื้อที่มากเป็นอันดับสองของภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด นครศรีธรรมราช รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในสิบสี่ จังหวัดภาคใต้ โดยศาสนาอิสลาม ได้มีการพบหลักฐานการเผยแพร่เข้าสู่ นครศรีธรรมราชในช่วง ตอนต้นพุทธศตวรรษที่ 24 ผ่านมาทางปลายคาบสมุทรมลายู ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็น 9.72 ของประชากรทั้งหมดในจังหวัดนครศรีธรรมราชมักอาศัยรวมเป็นชุมชนกระจายตัวตามอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัด มีมัสยิดและโรงเรียนสอนศาสนาที่ตั้งในหลายพื้นที่ภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงานอิสลามจังหวัด, 2545) ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชกล่าวได้ว่าเป็นเมืองแห่งพุทธวัฒนธรรม ผสมผสานทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมทั้ง ศาสนาพุทธ ฮินดู คริสต์และอิสลาม ทำให้ประชากรใน จังหวัดมีการนับถือศาสนาและวัฒนธรรมที่ต่างกัน ชาวชนในพื้นที่จึงเป็นกลุ่มชนที่มีความสำคัญอย่าง ยิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝัง ปลูกจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกัน และสนับสนุนการมีสิทธิเสรีภาพใน การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของชาวไทย-มุสลิม มีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เนื่องจากชาวไทย-มุสลิมถือเป็นกลุ่มชาวไทยที่มีสิทธิ เสรีภาพ ในระบอบประชาธิปไตย หากมีการศึกษาระดับและปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ระบอบประชาธิปไตย สามารถเห็นถึงบทบาทของชาวไทย-มุสลิมในการเข้าไปมีส่วนร่วม เป็นไปในระดับใด มีปัจจัยใดที่ส่งผลให้กลุ่มชาวไทย-มุสลิมเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยเหตุ นี้ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของชาวไทย-มุสลิม ผ่าน แนวคิดหลักศาสนาอิสลาม นำไปสู่การส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบ ประชาธิปไตยของเยาวชนได้ถูกต้องและเหมาะสมภายใต้บริบทการเมืองไทยในปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ไทย-มุสลิม
- 1.2.3 เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของ เยาวชนไทย-มุสลิม

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อ

วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักหลักศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

โดยกำหนดพื้นที่ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักหลักศาสนาอิสลาม โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนไทย-มุสลิม เพศชายและเพศหญิง อายุ 15-23 ปี

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษารั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน มกราคม - เมษายน พ.ศ.2566

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

1.4.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลามมาปรับใช้ในการผลักดันให้หน่วยงานต่างๆ ส่งเสริมมากยิ่งขึ้น

1.5 นิยามศัพท์

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิมที่แสดงออกทางการเมือง ในกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ การสนใจ ติดตามข่าวสารด้านการเมือง สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ศึกษาข้อเท็จจริงให้ถี่ถ้วน ชุมชนุมักคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนมิให้ถูกละเมิด เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง การใช้สิทธิเลือกตั้ง ริเริ่มพุดคุยประเด็นการเมือง เป็นต้น

เยาวชนไทย-มุสลิม หมายถึง บุคคลที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวชาวไทย อายุตั้งแต่ 15-23 ปี นับถือศาสนาอิสลาม เป็นช่วงชีวิตระหว่างวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยมีความสนใจในเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

หลักศาสนาอิสลาม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตและแนวทางที่ผู้ศรัทธาต้องปฏิบัติในทุกแง่มุมของชีวิต บนพื้นฐานความเชื่อและความศรัทธาในศาสนาอิสลามซึ่งมีความสัมพันธ์ด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองต่าง ๆ ที่ถูกกล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกรุอ่านและหลักคำสอนของศาสนา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้างานวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม มุ่งศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ซึ่งในบทนี้กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.2 แนวคิดหลักศาสนาอิสลาม
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้มีนักวิชาการหลายท่านเสนอแนวคิด ทฤษฎี ไว้มากมาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัย ดังนี้

แนวคิดของ Cohen J.M. & Uphoff N.T. (1981) ได้นำเอากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากนักวิชาการหลายท่านมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และจำแนกการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการต่อไป ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้น ได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการและทำด้วยวิธีการใด

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ยังคงพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์

ในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการที่เป็นทางบวกและลบที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์และโทษต่อบุคคลและสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของแอสติน (1984) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีการมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้ร่างกายและแรงใจเข้าไปสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่ทั่วไป เช่น ประสบการณ์ในการเป็นนักศึกษา หรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจง

2. สิ่งต่าง ๆ ที่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้น จะเป็นสิ่งที่ทั่วไป หรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจง การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นในลักษณะแตกต่างกัน โดยบุคคลมีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณที่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณของบุคคลอาจวัดได้จากบุคคลมีส่วนร่วมโดยใช้เวลาที่ชั่วโมง เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพวัดในแง่ของความรู้ความเข้าใจถึงการมีส่วนร่วม

4. การพัฒนาด้านการเรียนรู้ และบุคลิกภาพ

5. ประสิทธิภาพของนโยบายหรือการปฏิบัติการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย การศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีประเด็นที่เกี่ยวข้องครอบคลุม 3 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Arnstien (1969) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

Berkley (1975) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin (1976) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen & Uphoff (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสถียรในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆด้วยความเห็นใจ

นรินทร์ พัฒนพงศา (2546, น.10) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เนื่องจากระบอบ ประชาธิปไตยประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจึงเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวผู้ปกครอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเมืองและการบริหารหลายรูปแบบ การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเข้าร่วมเพียงเล็กน้อยได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เป็นไปอย่างอิสระภาพ เสมอภาค

สมบัติ นามบุรี (2562) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการสื่อสารแบบเปิด ซึ่งการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กรในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรลุให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย การอธิบายทฤษฎีการมีส่วนร่วมในครั้งนี้เริ่มปฐมบทตั้งแต่ความหมายของการมีส่วนร่วมก่อนและตามด้วยประเด็นสำคัญต่อไป

สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง โดยมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การชักชวนผู้อื่นไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง รวมไปถึงการติดตามหรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการควบคุมการดูแลการเลือกตั้ง ติดตามรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยากรที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกใจของพฤติกรรมบุคคลที่จะต้องมียปัจจัยหรือสิ่งผลักดันที่ทำให้เกิดการกระทำดังกล่าว เช่นเดียวในทางการเมืองนั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยมากำหนดให้บุคคลมีพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน โดยนักวิชาการหลายท่านได้เสนอประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลทางการเมืองไว้ ดังนี้

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2549 อ้างใน กุสิทธ์ ชันติกุล,2553) ประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ดังนี้

1.ระบบการเมือง เนื่องจากประเทศไทยได้มีการปกครองรัฐโดยระบอบประชาธิปไตย เป็นระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด

- การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน คือ การที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน

-การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน คือ ประชาชนเป็นผู้กำหนดผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นตัวแทนที่ได้รับมอบหน้าที่จากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่ในการปกครอง

- การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองเพื่อประชาชน คือ การที่ผู้แทนประชาชนได้ทำหน้าที่ปกครองจากการได้รับมอบหน้าที่จากประชาชน ให้ใช้อำนาจปกครองกระทำการบริหารเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

ซึ่งระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย กำหนดให้ประชาชนมีเสรีภาพในทางการเมือง ได้แก่ การใช้สิทธิในการกำหนดผู้ปกครอง การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง การผลักดันการตัดสินใจทางการเมืองของรัฐบาล และการชุมนุมเคลื่อนไหวทั้งการคัดค้านหรือสนับสนุนการตัดสินใจของรัฐบาล การเผยแพร่ข้อมูล ความคิดเห็นต่าง ๆ ทางการเมือง

2.วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นแบบประชาธิปไตยที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย ต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความมุ่งมั่นอย่างจริงจังใจของผู้นำทางการเมือง และการเรียกร้องอย่างแข็งขันจากประชาชน ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์อันหนึ่งอันเดียวกัน

3. โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ ปัจจัยนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น ระดับการศึกษาของประชาชนในสังคมจะมีผลต่อลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของคนสังคมนั้น ๆ โดยการศึกษาทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจใน

หน้าที่ของตนต่อระบบการเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ฐานะทางเศรษฐกิจก็เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น ผู้มีรายได้น้อย ประชาชนจะไม่มีเวลามาสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในทางกลับกันหากฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะมีแนวโน้มในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น

นอกจากปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมแล้วยังมีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ พฤติกรรมร่วมทางสังคม ระดับการพัฒนาหรือความทันสมัยทางสังคมและเศรษฐกิจ การกระทำหรือปฏิกิริยาตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผู้นำทางการเมืองหรือผู้แทนของประชาชน

Koufman (1949) การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้
3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

นิชกานต์ สอยโว (2558) ได้เสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมือง
3. ทศนคติทางการเมือง
4. ด้านการรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งทางการเมือง
5. ด้านการดำเนินงานของภาครัฐ
6. ด้านผลตอบแทนจากกลุ่มการเมือง

กุลญาดา เนื่องจางค์ (2556) สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า การเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์อย่างลึกซึ้งซึ่งจำเป็นต้องเข้าใจถึงสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์และในการวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงมหภาคอาจแบ่งอิทธิพลที่กำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ 5 ประเภท

1. อิทธิพลจากสังคมกลุ่มต่าง ๆ ในระบบสังคมหนึ่งจะมีการติดต่อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมนั้น คือการติดต่อสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม ซึ่งกลุ่มในระบบสังคมแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ กลุ่มแรกคือ กลุ่มปฐมภูมิ เป็นกลุ่มที่สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เช่น ครอบครัว นับว่ามีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เด็ก นับตั้งแต่บรรทัดฐานของสังคม เป็นต้น กลุ่มที่สองคือ ทูติยภูมิ มีความสัมพันธ์เนื่องจากมีอาชีพเหมือนกัน นับถือศาสนาเดียวกัน เป็นต้น

2. อิทธิพลทางสังคมจากชั้นในสังคม การศึกษาอิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นนั้นเป็นการศึกษาตามแนวนอน (Horizontal Division) ชั้นในสังคม หมายถึงสถานภาพ คือความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล และชนชั้น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างหมู่หรือกลุ่มในสังคม การวัดสถานภาพและชนชั้นวัดได้จากอาชีพ รายได้ การศึกษา เป็นต้น

3. อิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Personal Influences) การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของแต่ละบุคคลมีผลสืบเนื่องจากสถานภาพของแต่ละบุคคลตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลจึงมีผลสืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรมและสถานภาพจิตใจของบุคคลเหล่านั้นประกอบด้วยกัน

4. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Cultural Influences) วัฒนธรรม หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนหรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นที่ยึดมั่นเป็นแบบของสังคมทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การทหารและอื่น ๆ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองจะพิจารณาเป็นประเด็นของสหจิตของค่านิยมพื้นฐานที่ยอมรับกันในสังคมอันจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเมือง

5. การเข้าร่วมในทางการเมือง เช่น ระบบพรรคการเมือง การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

Milbrath and Goel (อ้างถึงใน ทิฆัมพร ค่าหนองสรวง , 2552 , น.21-22) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง มี 2 ประเภท ได้แก่

1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคมและสถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่มีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็อาจรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่

เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factor) คือ พันธุกรรม ความต้องการด้านบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจ ร่างกาย และความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน

สิงห์คำ มณีจันสุข (2561) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากงานวิจัยของ Milbrath และ Leser ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environment Stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคมและสภาพการณ์ทางการเมือง ซึ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้น แต่มีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตปทัสถานและทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ในขณะเดียวกันรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมไม่เท่ากัน เพราะเขาเลือกในสิ่งที่เหมาะสมต่อตนเองเท่านั้น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) มี 5 ประการ ได้แก่ พันธุกรรม แรงขับ ความต้องการทางจิตใจและร่างกาย และความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน ปัจจัยส่วนบุคคลจึงถือเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกันออกไป

2.1 ปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มคนที่มียศฐานภาพต่ำ อัตราการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันมาก ผู้ชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้หญิง แต่ในกลุ่มคนที่มียศฐานภาพสูง อัตราความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีต่ำมาก สิ่งที่ทำให้เพศชายและหญิงมีอัตราการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันนั้น สาเหตุเกิดจากการที่ผู้ชายมีความรู้ดีกว่าตนเองมีประสิทธิภาพในการเมืองมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้พบว่าอัตราความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเพศชายและหญิงจะลดน้อยลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่มากขึ้น

2.2 ปัจจัยด้านอายุ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้น ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีอายุสูงขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มียศตั้งแต่ 30-50 ปี และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะลดลงเมื่อผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมี อายุ 60 ปี

2.3 ปัจจัยด้านสถานะทางสังคม พบว่าการสมรสเป็นปัจจัยหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงสถานะภาพและบทบาทมากขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ

การเมือง นอกจากนี้การศึกษายังคงเป็นส่วนหนึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากหากบุคคลมีการศึกษาที่ดีจะตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นการมีส่วนร่วมทางสังคมมากกว่าบุคคลที่ระดับการศึกษาน้อย โดยบุคคลที่มีการศึกษาดีจะติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และให้ความสนใจต่อการรณรงค์หาเสียงมากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาน้อย บุคคลที่มีการศึกษาดีจะมีความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกว้างขวางมาก ความสนใจต่อการเมืองจะมีเป้าหมายหรือประเด็นที่กว้างกว่าและสามารถที่จะใช้สิทธิพลบิบบรรลุมาได้

กล่าวโดยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นประเด็นสำคัญในการแสดงออกพฤติกรรมบุคคลที่มีปัจจัยหรือสิ่งผลักดันที่ทำให้เกิดการกระทำ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมือง โดยปัจจัยเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการแต่ละท่านได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลายประการ โดยประชาชนสามารถเข้าร่วมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งนักวิชาการได้จัดรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2559 , น. 32) สำหรับเยาวชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยสามารถทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่

1.การ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ในวันออกเสียงเลือกตั้ง การใช้สิทธิดังกล่าวเป็นการแสดงออกทางการเมือง และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2.การออกเสียงประชามติ โดยเยาวชนที่มอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีในวันออกเสียงประชามติสามารถใช้สิทธิในการออกเสียงประชามติได้ การออกเสียงประชามติเป็นกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่ใช้สิทธิแก่ประชาชนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.การจัดกิจกรรมทางการเมืองในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคม

4.การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน เป็นส่วนหนึ่งที่เยาวชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสภาเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้เยาวชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้วยการติดตามข้อมูลข่าวสารด้านการเมือง ตรวจสอบการทำงานและพฤติกรรมของนักการเมือง สนับสนุนผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ดีต่อต้านนักการเมืองที่ไม่ดี รวมทั้งให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาประเทศ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไปสามารถสรุปได้ 4 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนจะมีการตัดสินใจดำเนินการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการ โครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ โครงการหรือกิจกรรม และผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่ ซึ่งจัดได้หลายรูปแบบ ได้แก่

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อสงสัย

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นจะต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็นต่อโครงการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าว

3.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้ร่วมที่เป็นที่ยอมรับ โดยมีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน

4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นประชาชนในพื้นที่

Nie and verba (อ้างใน วัชรวิ ด่านกุล 2541, น. 13-14) ได้จำแนกรูปแบบและกิจกรรมในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง 4 รูปแบบ คือ

1. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในทางการเมือง และมีอิทธิพลต่อผู้นำเป็นอย่างมาก เห็นได้ว่าการเลือกตั้งเป็นสิ่งที่แสดงถึงการสนับสนุนของประชาชนในทางกลับกันอาจเป็นแรงผลักดันให้ผู้นำดำเนินนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนต่อไป

2. การรณรงค์หาเสียง เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเท่ากับการเลือกตั้ง เนื่องจากกิจกรรมการรณรงค์ทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร นโยบายต่างๆ ของผู้นำ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการไปเลือกตั้ง

3. การติดต่องานของประชาชน คือการติดต่อเผชิญหน้าของบุคคลที่มีต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับระยะเวลา เป้าหมาย และสาระการเข้ามามีส่วนร่วมของบุคคลได้ กิจกรรมรูปแบบนี้ได้แก่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะหรือส่วนร่วม

4. การร่วมกิจกรรมบางอย่างขององค์กร หรือกลุ่มที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคม เป็นกิจกรรมที่บุคคลกระทำร่วมกับผู้อื่น ซึ่งอาจจะกระทำร่วมกันในองค์กรที่เป็นทางการเมืองหรือไม่เป็นทางการเมือง

กล่าวโดยสรุป นักวิชาการแต่ละท่านได้จัดรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันออกไป ซึ่งประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็น คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองบางรูปแบบมีความสำคัญต่อสังคมหนึ่ง ในทางกลับกันอีกสังคมอาจเห็นว่ารูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเดียวกันนั้นมีความสำคัญน้อยกว่า ดังนั้นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับสังคมที่จะนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม

ระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักวิชาการหลายท่านได้จัดเรียงลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและลักษณะการมีส่วนร่วม เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถวัดระดับความมากน้อยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยสามารถจัดเรียงลำดับและลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

คอว์สัน และพรีวิทท์ ได้สรุปลักษณะทั่วไปของการพัฒนาการด้านกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กไว้ดังนี้

1. ช่วงวัยเด็กตอนต้น (Early Childhood) 5-6 ปี เป็นช่วงเวลาเริ่มแรกของเด็กจะเริ่มเรียนรู้ทางการเมืองในสภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็ก และจะเรียนรู้มากขึ้นเมื่อเข้าโรงเรียน โดยจะรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ แต่คงขาดลักษณะความรู้ความเข้าใจ ซึ่งในช่วงอายุนี้อาจจะเริ่มรู้จักธงชาติ พรรคการเมือง

การเลียนแบบตนเองกับกลุ่มสังคมในลักษณะที่เป็นความเข้าใจง่าย ๆ นอกจากนี้เด็กจะมองความมีอำนาจในลักษณะที่เป็นตัวบุคคล เช่น ตำรวจ นายกรัฐมนตรี ว่าเป็นผู้ที่ให้บริการและช่วยเหลือ มีความเมตตาปราณี แต่ขาดความเข้าใจในเรื่องรัฐบาลหรือความคิดทางการเมือง

2. ช่วงวัยเด็กตอนปลาย (Late Childhood) 9-13 ปี เป็นช่วงอายุในการมองภาพทางการเมืองที่เปลี่ยนไปจากช่วงวัยเด็กตอนต้น เด็กจะเริ่มสนใจในเรื่องนามธรรมมากขึ้น และการรับรู้โดยใช้อารมณ์ความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น รู้จักประธานาธิบดี หรือนักการเมืองที่มีชื่อเสียงที่ออกทีวี และมีความรู้สึกชอบเกลียด มีความพร้อมที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง

3. ช่วงวัยรุ่น (Adolescence) 13-18 ปี เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และมีการพัฒนาโดยทั่วไปทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เด็กในช่วงนี้ต้องการการสนับสนุนในการเข้ามามีส่วนร่วม ต้องการเสรีภาพเพิ่มมากขึ้นจากครอบครัว เริ่มมีความคิดเห็นทางการเมืองรุนแรงขึ้น สรุปได้ว่าเด็กในช่วงวัยสนใจการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553) ได้เสนอแนวคิดของแองกัส แคมเบล (Angus Campbell) ที่สรุปการจัดแบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับสูง แสดงถึงการมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และเข้ามามีส่วนร่วมอื่น ๆ
2. ระดับกลาง แสดงถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น
3. ระดับต่ำ แสดงถึงการไม่มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแม้ว่าจะมีส่วนร่วมอื่น ๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551 , น. 10) ได้กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (Onlookers) คือการให้ความสนใจต่อข่าวสารและแลกเปลี่ยนทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียง การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

2. ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3. ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (Activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ ทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง และได้รับตำแหน่งทางการเมือง

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2550) ได้เสนอระดับและลักษณะการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1.การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง 2.การใช้สิทธิเลือกตั้ง 3.การริเริ่มพูดคุยทางการเมือง 4.

การชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน 5.การติดสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงการสนับสนุน 6.การติดต่อกับนักการเมืองและผู้นำทางการเมือง 7.การบริจาคเงินสนับสนุนทางการเมือง 8.การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง 9.การร่วมรณรงค์ทางการเมือง 10.การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง 11.การร่วมประชุมแกนนำพรรค 12.การร่วมระดมทุน

กล่าวโดยสรุป นักวิชาการแต่ละท่านได้จัดระดับและลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองคล้ายคลึงกัน ซึ่งในการจัดระดับการมีส่วนร่วมจะเห็นได้ว่าการจัดระดับจากระดับสูง ระดับกลาง ระดับต่ำ โดยระดับสูง เป็นระดับที่ตัวบุคคลให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันในช่วงระดับกลาง ตัวบุคคลให้ความสนใจและเข้าร่วมในกิจกรรมระดับชุมชน แต่ไม่เต็มรูปแบบ และช่วงระดับต่ำ เป็นช่วงระดับที่ตัวบุคคลบางคนขาดการตระหนักในความสำคัญ ทำให้ละเลยความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ยังคงเข้าร่วมเพียงเล็กน้อย

2.2 แนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลาม ได้ถือกำเนิดในดินแดนตะวันออกกลาง บริเวณคาบสมุทรอาหรับ คือ นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบียประมาณต้นคริสต์ศตวรรษที่ 7 หลังจากท่านศาสดามุฮัมมัด(ซ.ล) ได้รับวิวรณ์จากอัลลอฮ์ มาเผยแผ่ศาสนาอิสลามจนแพร่หลายทั่วคาบสมุทรอาหรับ ซึ่งอิสลาม เป็นคำภาษาอาหรับ แปลว่า การยอมจำนน การปฏิบัติ และการนอบน้อม เมื่อนำคำว่าอิสลามมาเป็นชื่อศาสนาจึงมีความหมายว่า เป็นศาสนาแห่งการนอบน้อม การจำนนต่อพระเจ้า และคำว่ามุสลิม หมายถึง ผู้ที่นอบน้อมยอมจำนนต่อข้อบัญญัติของอัลลอฮ์ ผู้นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นศาสนาอิสลามจึงเป็นคำสอนที่อัลลอฮ์ได้กำหนดให้แก่มวลมนุษยย์ทั่วโลก ไม่ใช่คำสอนที่ถูกกำหนดมาเพื่อเฉพาะกลุ่มชนชาวอาหรับเท่านั้น แต่เป็นคำสอนที่สามารถเผยแผ่จากถิ่นอาหรับขยายออกสู่ดินแดนต่าง ๆ ของโลก

ในศาสนาอิสลามมีแนวคิดในการปกครองที่ปรากฏนั้นครอบคลุมในเรื่องความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และศาสดามุฮัมมัดที่ได้นำเสนอรูปแบบระบอบการปกครองอิสลามเป็น อัลลอฮ์อริปไตย โดยยึดถือหลักความเชื่อและหลักการปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม ซึ่งเห็นได้จากบทโอองการจากอัลกรุอ่านและนักวิชาการต่าง ๆ

M.A. Muqtedar khan (2006) ให้ความเห็นว่า มิติทางการเมืองของมุสลิมในสังคมสมัยใหม่คือการแสดงบทบาทของอิสลามในพื้นที่สาธารณะจากกลุ่มมุสลิม ซึ่งอิสลามมีสิ่งดี ๆ มากมายที่สามารถนำเสนอต่อสังคมสาธารณะได้ นักคิดมุสลิมร่วมสมัยหลายท่านจึงหาแนวทางที่จะเชื่อมช่องว่างทางทฤษฎีระหว่างความเป็นศาสนาและอำนาจอริปไตยที่อยู่ในบริบทปัจจุบัน ในความเป็นอิสลามนั้นมี

ความเป็นประชาธิปไตยอยู่ และในขณะเดียวกันอิสลามการเมือง ก็เป็นการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในกระบวนการประชาธิปไตยในตนเอง

โองการส่วนหนึ่งจากซูเราะห์อัล-นิซาอ์ โองการที่ 58-59 ระบุว่า

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَإِنْ تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงมีบัญชาแก่พวกเจ้าให้พวกเจ้ามอบความไว้วางใจ(ให้รับผิดชอบการทำงานหรือตำแหน่งหน้าที่ใดๆ) แก่ผู้ทรงสิทธิ์ของมัน และเมื่อพวกเจ้าทำการตัดสินในระหว่างมนุษย์ทั้งหลาย พวกเจ้าจะต้องตัดสินด้วยความยุติธรรม แท้จริงเป็นการดียิ่งนักที่พระองค์ทรงตักเตือนพวกเจ้าในสิ่งนั้น แท้จริงอัลลอฮ์ทรงได้ยินอีกทั้งทรงมองเห็น โอ้อบรรดาผู้มีศรัทธาทั้งหลายพวกเจ้าจงภักดีอัลลอฮ์และภักดีต่อศาสนาทูต และผู้ปกครองการทำงานจากพวกเจ้า ดังนั้นหากเมื่อนั้นพวกเจ้าพิพาทกันในกรณีหนึ่งๆ พวกเจ้าก็จงส่งกรณีนั้นคืนสู่อัลลอฮ์และศาสนาทูตของพระองค์ ทั้งนี้หากพวกเจ้าศรัทธาในอัลลอฮ์และวันสุดท้ายนั้นเป็นสิ่งที่ดีที่สุดและเป็นที่ยุติที่งดงาม”

นิละเซ แวอุเซ็ง และ นูร์ดิน อาดำ (2556) ได้นำคำวณะของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล)

أَنَّ اللَّهَ لَا يَجْمَعُ أُمَّتِي عَلَىٰ ضَلَالَةٍ ، وَنَدُّ اللَّهُ مَعَ اجْمَاعَةٍ ، وَمَنْ شَدَّ شَدًّا إِلَى النَّارِ

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงรวบรวมประชาชาติของฉันให้อยู่บนความหลงผิด หัดถ์ของพระองค์จะอยู่ร่วมกับญะมาอะฮ์ และผู้ใดที่กระทำการแปลกแยกออกไปเขาก็แปลกแยกไปสู่ النار” กระบวนการมีส่วนร่วม (ญะมาอะฮ์) นั้นมีลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมที่ปฏิบัติ นั้น ต้องมาจากมติของญะมาอะฮ์หรือการชูรอ จากความหมายสามารถเข้าใจได้ว่า การทำงานแบบของญะมาอะฮ์ แม้ว่าจะทำเพียงคนเดียวก็ตาม ในตรงกันข้ามหากทำงานหลายคนหรือร่วมกันปฏิบัติในสิ่งใดที่ร่วมกัน แต่ขาดการประชุมหารือหรือกำหนดแนวทางเป็นญะมาอะฮ์ ดังกล่าวไม่เรียกว่าการปฏิบัติแบบญะมาอะฮ์

2. ญะมาอะฮ์ ต้องมีระบบและวิธีที่ละเอียดอ่อนเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติและสอดคล้องกับสิ่งที่เราเชิดชู หมายถึง จุดกำหนดวิธีการและอ้างอิงต้องกลับสู่อุดมการณ์อิสลาม กล่าวคือการญะมาอะฮ์ต้องยึดมั่นกับอัลกรุอ่านและสุนนะฮ์ของท่านศาสดา

3. การทำงานหลายคนหรือร่วมกันปฏิบัติในสิ่งใดที่ร่วมกัน ต้องสอดคล้องกับแนวทาง การวางแผนและวิธีการจากมติต่าง ๆ ต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างสื่อการปฏิบัติระดับขั้นตอน จุดประสงค์หลักและวิธีการที่เป็นมติ อิสลามได้เน้นแนวทางและจุดประสงค์นั้นต้องคงอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติ

4. การทำงานหรือร่วมกันปฏิบัติในสิ่งใดที่ร่วมกัน ต้องร่วมกันวางเป้าหมาย เพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้จุดประสงค์ชัดเจนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อจุดประสงค์ที่ชัดเจนแล้ว จะทำให้การกำหนดกฎต่าง ๆ นั้น สามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาการมีส่วนร่วมตามรูปแบบอิสลาม โดยใช้หลักการที่มีความเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านซุรอ ด้านอามัล และด้านอิสลาฮ์

การมีส่วนร่วมด้านซุรอ

คำว่า อัซ-ซุรอ ตามหลักภาษา หมายถึง เรื่องราวที่มีการหารือและปรึกษากันในเรื่องรานั้น หรือหมายถึง การมีคำสั่งให้กระทำสิ่งนั้น ๆ โดยสรุปตามนัยทางภาษาบ่งบอกถึง 2 เรื่อง คือการแจ้งให้ทราบ และการบังคับให้ดำเนินการ ซึ่งคำว่า อัซ-ซุรอ ถูกระบุไว้ในคัมภีร์อัลกรุอ่าน ดังนี้

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ

ความว่า “และบรรดาผู้ตอบรับต่อพระเจ้าของพวกเขา และดำรงละหมาด และกิจการของพวกเขา มีการปรึกษาหารือระหว่างพวกเขา”

(อัซซุรอ , น. 38)

และในอายะฮ์ที่ 159 ซุเราะห์อาละอิมรอน ระบุว่า

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ ۗ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۗ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۗ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติน่าเกลียด และมีใจแข็งกระด้างแล้วไซ้ร้ แน่แน่นอนพวกเขาก็ย่อมแยกตัวออกไปจากรอบๆ เจ้ากันแล้ว ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิด และจงขออภัยให้แก่พวกเขาด้วย และจงปรียาหารหรือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแต่อัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย”

(อาละอิมรอน , น. 159)

ดังนั้นการชुरอในศาสนาอิสลามจึงถือเป็นระบอบสำหรับวิถีชีวิต ซึ่งเป็นการแสดงถึงความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน โดยเริ่มจากวิถีชีวิตในเชิงจิตวิญญาณ ผู้การมีวิถีชีวิตในเชิงสังคมระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป และสิ้นสุดที่วิถีชีวิตระหว่างประชาคมเดียวกัน การชुरอเป็นหลักฐานที่มีความสำคัญในชีวิตของคณมุสลิมเป็นอย่างมาก

อาลี เสือสมิง (2012) ได้นำเสนอว่า สำหรับในประเทศไทยนั้นระบอบการชुरอได้ปรากฏในระบอบการปกครองของไทย แต่ไม่ถือเป็นระบบชुरอที่สมบูรณ์แบบตามปรัชญารัฐศาสตร์การปกครองในศาสนาอิสลาม มีความเหมือนในบางประการ และมีความแตกต่างในบางประการเช่นกัน สำหรับในระบบองค์กรอิสลามของประเทศไทยนั้นมีรูปแบบของการชुरอในการดำเนินการภายใน แต่ละขาคศักยภาพและประสิทธิภาพในระดับมาตรฐานที่ควรจะเป็น

มุฮัมหมัดอิลยาส (2016) ได้สรุปว่า แม้คำว่าประชาธิปไตยไม่มีปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกรูอ่านและฮาดีษ แต่ความคิดเกี่ยวกับการปรียาหารหรือ ซึ่งเป็นสาระสำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย (democratic government) เป็นความคิดหรือหลักการที่มุสลิมมีส่วนร่วมกันกับสังคมประชาธิปไตยสมัยใหม่ โดยอัลกรูอ่านได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน ซึ่งถือเป็นหลักการสำคัญทางด้านการเมืองการปกครองอิสลาม

การมีส่วนร่วมด้านอามัล

อามัล เป็นคำภาษาอาหรับที่ หมายถึง การปฏิบัติด้วยความตั้งใจ หรือความพยายามทางกายหรือทางสติปัญญาของมนุษย์เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สังคมการมีส่วนร่วมของมุสลิมในปัจจุบันนี้ ไม่ได้อยู่ในรูปแบบอิสลามอย่างที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะสมาชิกในสังคมมุสลิมขาดการฝึกอบรม ไม่ได้เรียนรู้บทบัญญัติอิสลามมาตั้งแต่ต้นที่จะเป็นแม่แบบแห่งการดำเนินชีวิต ซึ่งตามหลักความเป็นจริงอิสลามกำหนดให้มุสลิมมุ่งหวังที่จะได้รับการตอบแทนจากพระเจ้า และมุ่งปฏิบัติเพื่อพระองค์ ดังนั้นการมีส่วนร่วมด้านอามัลในอิสลาม จึง

จำเป็นต้องปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเองไม่เว้นแม้แต่น้ำที่ต่อสังคม ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۗ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

ความว่า “แท้จริงเราได้เสนอการอะมานะฮ์ แก่ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และขุนเขาทั้งหลาย แต่พวกมันปฏิเสธจะแบกรับมันและกลัวต่อมัน (คือภาระอันหนักอึ้ง) และมนุษย์ได้แบกรับมัน แท้จริงเขา (มนุษย์) เป็นผู้ธรรมงมายิ่ง”

(อัล-อะห์ซาบ , น. 72)

ด้านอิสลาฮ์

مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ مَا أُجْرِيَ مِنْ تَبِعِهِ لَا نَقُصُّ ذَلِكَ مِنْ
أَجْرِهِمْ شَيْءًا وَ مَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَىٰ هِمَّتِ الْإِثْمِ مِثْلُ مَا أُجْرِيَ مِنْ تَبِعِهِ لَا نَقُصُّ ذَلِكَ
مِنْ أَنَاْمِهِمْ شَيْءًا

ความว่า “ผู้ใดเชิญชวนผู้อื่นไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง เขาก็จะได้รับผลบุญเท่ากับผลบุญของผู้ปฏิบัติตามคำเชิญชวนของเขา โดยที่ผลบุญของเขาเหล่านั้นไม่ได้ขาดหายไปแต่ประการใด แลผู้ที่เชิญชวนผู้อื่นสู่ทางที่ผิด เขาก็จะได้รับผลบาปเท่ากับผลบาปของผู้ปฏิบัติตามคำเชิญชวนของเขา โดยที่ผลบาปของเขาเหล่านั้นไม่ได้ขาดหายไปแต่ประการใด”

ชัยยิด อิบดุล อะลา เมาคูดีย (2014) กล่าวว่า สิ่งที่ส่งผลให้มนุษย์พบกับความสำเร็จ และเพื่อฝึกฝนเปลี่ยนแปลงตัวเองของผู้ปฏิบัติงานเพื่ออิสลามว่า ในการที่จะสถาปนาระบบสังคมอิสลามขึ้นในโลกนี้ องค์กรประกอบที่สำคัญเป็นอันดับสองรองจากความช่วยเหลือของพระเจ้า ซึ่งเป็นรากฐานของความสำเร็จ คือ คุณสมบัติส่วนร่วมทั้งหมดของประชาชนที่อุทิศตน ได้แก่

1.คุณสมบัติเฉพาะตัว

- ความเข้าใจอิสลามอย่างถ่องแท้
- ความศรัทธามั่นต่ออิสลาม

- บุคลิกส่วนตัว
  - การมีอิสลามเป็นเป้าหมาย
2. คุณสมบัติขององค์กรโดยรวม
- ความรักและความเป็นพี่น้อง
  - การปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน
  - ระเบียบวินัย

จากคุณสมบัติที่กล่าวมาข้างต้น ถือเป็นหลักการพื้นฐานที่มุสลิมใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนได้

กล่าวสรุปได้ว่า ศาสนาอิสลามสนับสนุนให้ปฏิบัติตนไม่ว่าในเรื่องการทำงานหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติในกลุ่มคนหมู่มากแบบมีส่วนร่วม หรือเรียกได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามแบบญะมาอะฮ์ โดยเป็นการมีส่วนร่วมตามรูปแบบอิสลาม โดยใช้หลักการที่มีความเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านซุรอ ด้านอามัล และด้านอิสลาฮ์ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือคุณงามความดีที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ๆ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการศึกษาที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

อชิรวิชญานันท์ อริยมณีโก (2565) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ พบว่าหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิทธิพื้นฐานของคนรุ่นใหม่ ดังนั้นคนรุ่นใหม่จึงสามารถใช้สิทธิได้อย่างเต็มที่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่จะทำให้เสียง ความต้องการ และผลประโยชน์ของพวกเขาถูกมองเห็นมากขึ้นจากเดิมที่ถูกผลักให้อยู่ชายขอบของระบบการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนจะทำให้ระบบการเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นรัฐจึงควรมีนโยบายทางการเมืองเพื่อคนรุ่นใหม่อย่างเป็นรูปธรรม คือ รัฐจะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน โดยไม่จำเป็นต้องยึดคิดว่าการมีส่วนร่วมนั้นจะอยู่ในรูปแบบ

ใด รัฐควรเปลี่ยนแนวคิดจากการเน้นการแก้ปัญหาให้กับเยาวชนมาเป็นโอกาสให้กับเยาวชน และรัฐจำเป็นต้องลงทุนเพิ่มเติมในด้านเยาวชนศึกษา เพื่อทำความเข้าใจการเปลี่ยนผ่านจากภาวะฟุ้งฟิงไปสู่ความเป็นอิสระ

พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสา และ พระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (2565) การศึกษาเรื่อง การวางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน พบว่า เยาวชนเป็นรากฐานสำคัญของประเทศในอนาคตเป็นแรงขับเคลื่อนประชาธิปไตย ซึ่งในสภาพสังคมปัจจุบันมีความขัดแย้งทางการเมือง ส่งผลให้การเมืองระบอบประชาธิปไตยของไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควร เมื่อเยาวชน คนหนุ่มสาวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย จะสามารถแก้ไขปัญหาของประเทศพร้อมทั้งส่งผลให้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยพัฒนาขึ้น ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตยของเยาวชนเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีวิสัยคิด และการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เป็นการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยพร้อมทั้งสังคมประชาธิปไตย และยังทำให้อำนาจประชาธิปไตยของประชาชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น

สมพงษ์ เกิดแก้ว (2565) การศึกษาเรื่อง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เยาวชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยเยาวชนส่วนใหญ่ติดตามข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่อโซเชียลต่าง ๆ เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่เยาวชนสามารถสื่อสารพูดคุยความคิดเห็นทางการเมือง และพรรคการเมืองที่สร้างอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านข้อความหรือสื่อในทางอินเทอร์เน็ตนั้นมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

พรรชรินทร์ สายจันดี , ธรรมนิตย์ วราภรณ์ และ ชัยยศ จินรัตน์ (2565) การศึกษาเรื่อง การรับรู้ทางการเมือง การกล่อมเกลாதทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของเยาวชนในประเทศไทย พบว่า การรับรู้ทางการเมือง การกล่อมเกลาททางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับกลาง โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรับรู้ทางการเมือง รองลงมาคือ การกล่อมเกลาททางการเมือง และน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การรับรู้ทางการเมือง การกล่อมเกลาททางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ประกอบด้วย ความไว้วางใจแบบกระจาย ความไว้วางใจเฉพาะเจาะจง การรับรู้ภายในกลุ่มเพื่อน และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนรุ่นใหม่ สามารถเกิดจากการทำกิจกรรมสาธารณะด้วยความสมัครใจ การเฝ้าติดตามผลกระทบจากการใช้อิทธิพลทางการเมือง การกำเนิด

แนวคิดทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นผลต่อเนื่องจากการรับฟังแนวคิดหรืออคติทางการเมือง ความรวดเร็วของการสื่อสารในสังคมออนไลน์ ความรอบรู้ภายใน ความชื่นชมเฉพาะและกลุ่มเพื่อน

พระปลัดคณิศร ขนดิพโล , อนุภูมิ โขวเกษม และ ยุทธนา ประณีต (2564) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผู้ให้ข้อมูลในด้านการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ส่วนด้านเพศ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเลือกตั้ง ประชาชนมีการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ด้านเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ประชาชนควรได้รับการปลูกฝังค่านิยม ด้านการติดต่อสื่อสารทางราชการในการให้ข้อมูลผู้กระทำผิดต่อสังคม ด้านการเป็นผู้สื่อข่าวทางการเมือง เป็นการสื่อสารและเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นคนดี มีคุณธรรม

ณัฐมน หมวกนิม (2564) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนไทย พบว่าประเด็นที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองมี 5 ประเด็น คือ การรับฟังข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การเปิดโอกาสให้ประชาชนชาวไทยมีส่วนร่วมโดยตรง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของประชาชนทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งท้องถิ่น ระดับชาติ และการออกเสียงประชามติต่าง ๆ การปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

รพีพร ธงทอง (2563) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน พบว่าลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน มีอยู่ 7 ส่วน คือ ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ด้านความรู้ความเข้าใจการเมือง ด้านการพัฒนาทางการเมือง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านจิตสำนึกทางการเมือง ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง และด้านความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้นให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุดในการลดความเสียหายที่เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย จำนวนเวลาในแต่ละครั้ง การแบ่งปัน การแสดงความชอบผ่าน Facebook Twitter Instagram และ Line ร่วมกับการสนับสนุนและการทำกิจกรรมทางการเมือง รวมถึงการติดตามข้อมูล

สุเทพ พุทธจรรยา (2563) การศึกษาเรื่อง การเมือง : การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการทำกิจกรรมของประชาชนในสังคม ซึ่งเป็น

กิจกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเมือง กิจกรรมนี้เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยการสมัครใจและถูกต้องตามกฎหมาย กิจกรรมนี้ถือเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงการให้ความสนใจและการแสดงบทบาททางการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นกลไกทางการเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้มีอิทธิพลหรือผลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลแต่ไม่มีจุดประสงค์ที่จะให้มีอิทธิพลครอบงำหรือบีบบังคับใด ๆ ต่อรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมืองเป็นเพียงการแสดงบทบาทที่เล็กน้อย เช่น การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันทางการเมือง ร่วมฟังการอภิปรายและการหาเสียงทางการเมือง ร่วมการรณรงค์ทางการเมือง ออกมาร่วมกันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหลักการที่ขาดไม่ได้ของระบอบประชาธิปไตย และถือว่าเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่มีความสำคัญมากในการปกครองในระบอบที่ถือว่าผู้ปกครองต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน

ภาณุวัฒน์ มัชฌมนันท์ (2561) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย พบว่า ภาพรวมระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย อยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณารูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รูปแบบการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ รองลงมาคือรูปแบบการเข้าชื่อเพื่อเรียกร้องประเด็นสาธารณะ รูปแบบการร่วมชุมนุมทางการเมือง รูปแบบการร่วมประชุมหรือทำกิจกรรมทางชุมชน รูปแบบการใช้ความรุนแรงทางการเมือง และรูปแบบการร่วมกิจกรรมขององค์กรทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำ ด้านการเปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย พบว่า เพศ ระดับชั้นเรียน แผนการเรียน คะแนนเฉลี่ยทางการเรียน สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสนใจทางการเมืองการปกครองของครอบครัว และความรู้ทางการเมืองการปกครองไทยต่างกัน จึงมีรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนแตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณะต่างกัน มีรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน พบว่ามี 2 ปัจจัย 1.ปัจจัยความสนใจทางการเมืองและปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียน คือ ความสนใจทางการเมืองการปกครองของครอบครัว

เปรมศักดิ์ แก้วมรกต (2560) การศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศ

ชาย ศาสนาอิสลาม การศึกษาระดับปริญญาตรี อายุ 22 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลมีภูมิลำเนาเดิมและอาศัยอยู่ในอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ซึ่งมีด้านลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นไปในรูปแบบการสนทนา เรื่องการเมือง ส่วนใหญ่สนทนาในประเด็นการเมือง ชักชวนผู้อื่น ไปเลือกตั้ง ด้านบรรยากาศทางการเมืองมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในกรณีสถานการณ์ทางการเมืองปกติ ส่งผลให้มีการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์การเมืองไม่ได้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นที่พึงประสงค์ ได้แก่ 1.ต้องการพื้นที่ในการแสดงออกทางการเมือง 2.การเลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำระดับท้องถิ่น โดยมีแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ดังต่อไปนี้ 1.สถาบันครอบครัว เข้ามามีส่วนช่วยในการปลูกฝังความสำคัญของการเมือง 2.สถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง 3.ชุมชนช่วยกันสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี 4.ศาสนา เข้ามามีส่วนช่วยในการปลูกฝังเรื่องที่ดี เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการเลือกผู้นำ 5.หน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนในการเสริมสร้างผ่านทางนโยบายต่าง ๆ นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ในเรื่องของการศึกษา สภาพเศรษฐกิจ ยาเสพติด การพนันและการเกรงกลัวอันตราย ยังคงเป็นผลให้วัยรุ่นขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมาก

นาถฉญา ตรีปัญญาจิต (2548) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเยาวชนไทย พบว่า การมีส่วนร่วมของเยาวชนไทยในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าคะแนนเฉลี่ยในด้านการติดตามข่าวสารด้านการเมืองของเยาวชนอยู่ในระดับต่ำ แต่หากพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยด้านการสนทนาเกี่ยวกับการเมืองของเยาวชน พบว่า ส่วนใหญ่ได้มีการสนทนาเกี่ยวกับการเมืองกับคนในครอบครัวมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้พบว่า ครอบครัวที่เน้นย้ำให้เยาวชนเป็นคนกล้าแสดงออก จะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าครอบครัวที่เน้นย้ำให้เยาวชนเป็นคนยอมตาม และพบว่าเยาวชนมีแนวโน้มที่จะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้น เมื่อมีอายุมากขึ้น เพราะสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับเมืองมากขึ้นตามลำดับ

งานวิจัยต่างประเทศ

Melissa Finn, Kira Williams & Bessma Momani (2022) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอาหรับในแคนาดา พบว่าคนหนุ่มสาวจำนวนมากได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองแทนที่จะผ่านการลงคะแนนเสียงและการเป็นสมาชิกพรรคเหมือนคนหนุ่มสาวในอดีตที่ผ่านมา เพื่อให้มีอิทธิพลต่อทิศทางการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล แต่โดยการเข้าร่วมกับสังคมสิ่งแวดล้อม หรือองค์กรที่ยึดอัตลักษณ์เป็นศูนย์กลาง กลุ่มล็อบบี้หรือองค์กรผู้สนับสนุนและกลุ่มไลน์

จากการวิเคราะห์เยาวชนอาหรับในแคนาดามีส่วนร่วมในระบบการเมืองที่เป็นทางการและตรวจสอบลักษณะของการมีส่วนร่วม โดยเยาวชนอาหรับในแคนาดามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเยาวชนแคนาดาทั้งหมด และเยาวชนอาหรับในแคนาดาไม่ใช่ความแปลกแยกทางการเมือง แต่เป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในสังคมแคนาดา และเป็นพลเมืองที่มีความสนใจ ซึ่งผลการสำรวจภูมิทัศน์ทางการเมืองของแคนาดากำลังเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการมีส่วนร่วมของเยาวชนชนกลุ่มน้อยรวมถึงเยาวชนอาหรับ

Magdelina Kitanova (2019) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในสหภาพยุโรป : หลักฐานจากการวิเคราะห์ข้ามชาติ พบว่า ประเด็นการมีส่วนร่วมของเยาวชนและปัญหาการกีดกันเยาวชนยังคงเป็นประเด็นหลักที่ระบอบประชาธิปไตย โดยปัจจัยกำหนดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนหนุ่มสาว ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมและประชากร ปัจจัยทางบริบทและกิจกรรมทางการเมือง จากการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคมและประชากรที่ทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ได้แก่ อายุ การศึกษา และชนชั้นทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้านี้ (Stolle and Hooghe 2009; Vecchione and Caprara 2009; Henn and Foard 2014) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 18-24 ปี ในด้านลักษณะทางสังคมและประชากรมีผู้ตอบที่มีอายุระหว่าง 25-30 ปีมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองอย่างเป็นทางการมากกว่าผู้ตอบที่มีอายุ 18-24 ปี ซึ่งบ่งชี้ว่าเมื่อบุคคลนั้นมีอายุมากขึ้น บุคคลในช่วงอายุนี้อาจจะแนบแน่นเสียงและมีส่วนร่วมในการเมืองที่เป็นทางการ เนื่องจากระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นต่ำกว่ามากในระบอบประชาธิปไตยที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อเทียบกับระบอบประชาธิปไตยขั้นสูง ในระบอบประชาธิปไตยขั้นสูง การลงคะแนนเสียงอาจถูกมองว่าเป็นนิสัย และผู้คนที่อยู่อาศัยอยู่ในระบอบประชาธิปไตยที่จัดตั้งขึ้นอาจประสบกับแรงกดดันทางสังคมมากขึ้นในการเข้าร่วมทางการเมือง เป็นหลักฐานว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนถูกขัดขวางโดยบริบทภายในสังคม

Soo Ah Kwon (2019) การศึกษาเรื่อง การเมืองที่เยาวชนทั่วโลกมีส่วนร่วม พบว่าจากการสำรวจภาคสนามทางชาติพันธุ์และบทสัมภาษณ์ในการประชุมเยาวชนโลกสามครั้ง แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานในลักษณะธรรมาภิบาลแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นรูปแบบการเมืองโลกในปัจจุบันที่มุ่งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตยและเท่าเทียมกันมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเป็นการตรวจสอบว่า โครงสร้างและวัฒนธรรมของกลไกการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองระหว่างประเทศจำกัดการมีส่วนร่วมของเยาวชนอย่างไร คนหนุ่มสาวทั้งแสดงความไม่พอใจที่พวกเขาคิดว่าพวกเขาไม่สามารถมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายและสิทธิมนุษยชนที่พวกเขาหวังว่าจะบรรลุการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้เสนอว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างพลเมือง

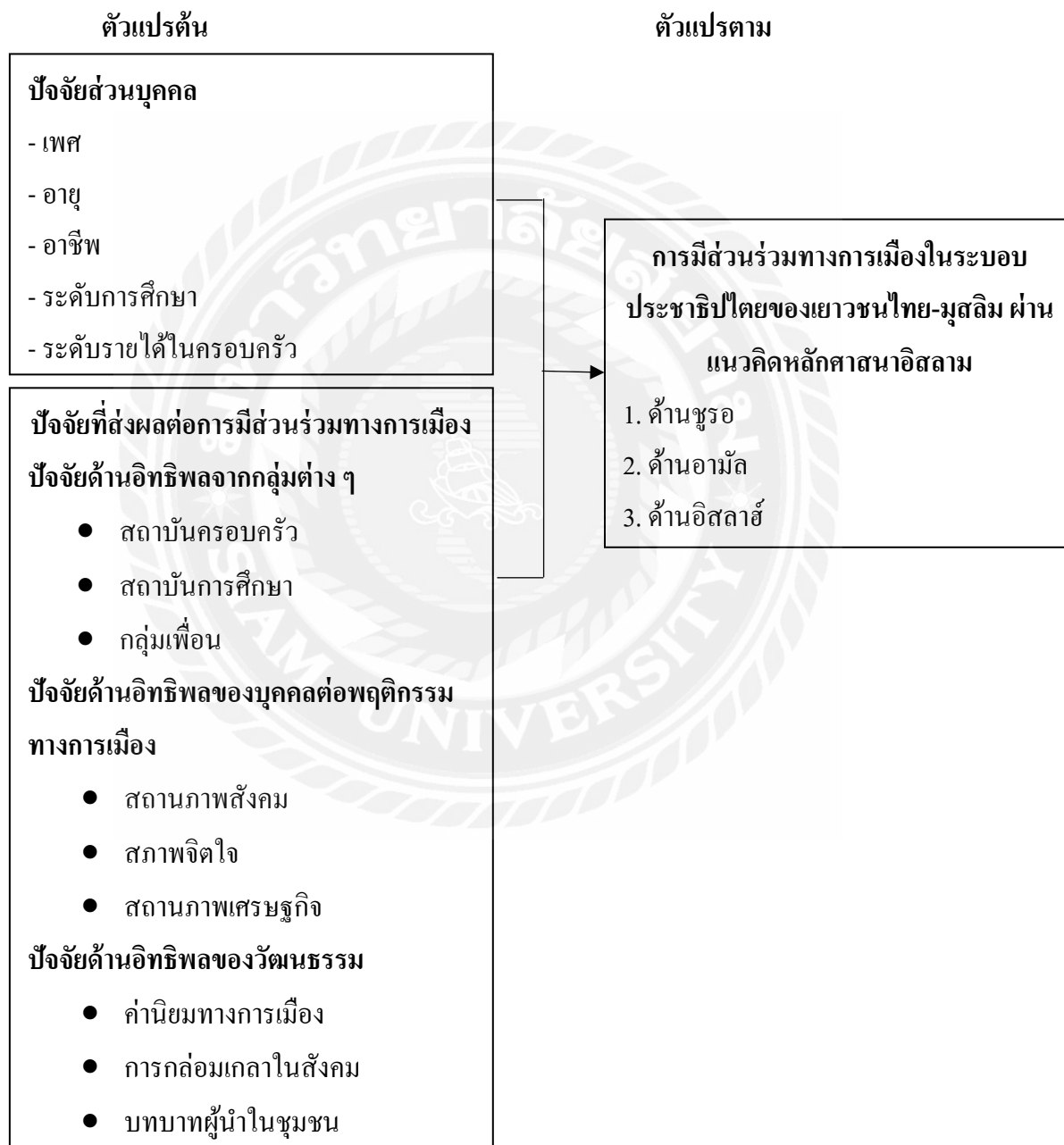
เยาวชนโลกในอุดมคติในปัจจุบันที่มีสัญลักษณ์ของการใช้อำนาจบังคับการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล การมีส่วนร่วมจึงถูกใช้เป็นตัวแบบการปกครองเพื่อให้เยาวชนได้ใช้แนวทางนี้ในการเสริมสร้างโอกาสในชีวิตโดยไม่ต้องกังวลว่าการยกเลิกกฎระเบียบของรัฐจะนำมาซึ่งความเสี่ยงทางสังคม

Brett Levy & Thomas Akiva (2019) การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์แรงจูงใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น : การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น พบว่าประสิทธิภาพทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองแข็งแกร่ง โดยปัจจัยการคาดการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่มีการศึกษาน้อยมากขณะที่หรือเปรียบเทียบความสัมพันธ์เมื่อเทียบกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากการพิจารณาหลายประเด็นที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมที่แตกต่างกัน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 10, 11 และ 12 (N = 422) จากมิดเวสต์ของสหรัฐอเมริกา ผ่านการวิเคราะห์เชิงปริมาณของข้อมูลการสำรวจของผู้เข้าร่วม พบว่าผลประโยชน์ทางการเมือง (ด้านคุณค่า) และประสิทธิภาพทางการเมือง (ที่สัมพันธ์กับความคาดหวังอย่างใกล้ชิด) การคาดการณ์ของผู้เข้าร่วม ได้คาดการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคตการควบคุมลักษณะบริบทและผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นปัจจัยคาดการณ์ที่รุนแรง นอกจากนี้กำหนดว่าการเมืองความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของตัวชี้วัดทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน เช่น เกรด พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างผลประโยชน์ทางการเมืองและประสิทธิภาพทางการเมืองภายใน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทัศนคติของทั้งสองระดับสูงที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น

Elizabeth Biney & Acheampong Yaw Amoateng (2019) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน : การศึกษาเชิงคุณภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยกานา พบว่างานวิจัยฉบับนี้วิเคราะห์การสนทนาสัมภาษณ์กลุ่มเฉพาะเจาะจง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีหญิงและชาย 36 คนที่มหาวิทยาลัยกานา เพื่อตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น อายุ เพศ การศึกษา และศาสนาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของพวกเขา ในทางการเมือง การวิเคราะห์หาทฤษฎีและใจความของข้อมูลสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณจำนวนมากเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะชายมีแนวโน้มที่จะแสดงความสนใจและมีส่วนร่วมในการเมืองมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เยาวชนที่อายุน้อยกว่ามีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าเยาวชนที่มีอายุมากกว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ผกผันกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างศาสนากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

2.4 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้น ทำให้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ในครอบครัว ส่งผลให้เยาวชนไทย-มุสลิมมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับแตกต่าง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลัก ศาสนาอิสลาม หมายถึง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ การสนใจ ติดตามข่าวสารด้านการเมือง สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ศึกษาข้อเท็จจริงให้ถี่ถ้วน ชุมชนคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนมิให้ถูกละเมิด เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง การใช้สิทธิเลือกตั้ง ริเริ่มพูดคุยประเด็นการเมือง เป็นต้น ตามหลักการแนวคิดของหลักศาสนาอิสลามที่ถูกกล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและหลักคำสอนของศาสนา ประกอบด้วย

ด้านชูรอ หมายถึง การปรึกษาหารือระหว่างบุคคลในชุมชน หรือภายในครอบครัว ญาติพี่น้อง นอกจากนี้รวมไปถึงการแจ้งให้ทราบถึงการปฏิบัติตนอย่างมีส่วนร่วมตามระเบียบข้อบังคับทางสังคม

ด้านอามัล หมายถึง การปฏิบัติด้วยความตั้งใจหรือความพยายามทางกายหรือทางสติปัญญาของบุคคลเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ทางสังคมที่วางไว้

ด้านอิสลาฮ์ หมายถึง การเชิญชวนบุคคลอื่นในสังคมให้ปฏิบัติตนเป็นคนดี ตามระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคม เพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีงาม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ดี

อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ หมายถึง สิ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเป็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมนั้น คือการติดต่อสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มที่สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ได้แก่ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา

อิทธิพลของสภาวะแวดล้อมของบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วย สถานภาพทางสังคม สถานภาพเศรษฐกิจ และสภาพจิตใจของบุคคล ส่งผลให้ตัวบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันออกไป

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของชีวิตบุคคล อันเป็นแบบแผนหรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน เป็นที่ยึดมั่นเป็นแบบของสังคมทั้งทางการเมือง ศาสนา สังคม การทหารและอื่น ๆ แล้วส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ ระบบราชการ ชนชั้นทางสังคม เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

3.1.1 ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการทำวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม เป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ จัดทำแบบสอบถามเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยทำการแบบสอบถามให้แก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 ข้อมูลจากการที่ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถาม ตามขั้นตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนที่ 4 นำมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์และ สมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 5 มาเขียนข้อค้นพบในการวิจัยเพื่อการตรวจสอบจาก แนวคิด ทฤษฎี เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนไทย-มุสลิม เพศชายและเพศหญิง อายุ 15-23 ปี นับถือศาสนาอิสลาม โดยกำหนดพื้นที่ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถ ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของเยาวชนไทย-มุสลิมในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงระบุประชากรเป็น เยาวชนไทย-มุสลิมที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยไม่ทราบจำนวนที่ชัดเจน เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรของ W.G. Cochran (1953) เพื่อคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนอายุ 15 – 23 ปี นับถือศาสนาอิสลาม โดยกำหนดพื้นที่ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกำหนดกลุ่ม ตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากเยาวชนอายุ 15 – 23 ปี นับถือศาสนาอิสลาม ที่อาศัย ในภูมิถำนา จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ด้วยไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรของ W.G. Cochran (1953) วิธีหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{p(1-P)z^2}{d^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

p คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการ (0.5)

z คือ ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ z ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96.(มั่นใจ 95%)

d คือ สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 384 คน จึงสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจำนวน 400 คน ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่ต้องการคำนวณได้กำหนด คือ ไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือ

1.ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อกำหนดขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.สร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดที่นำมาจากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาแบบสอบถาม

3.นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม โดยสร้างแบบสอบถามทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. ด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ
2. ด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง
3. ด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

1. ด้านชูรอ
2. ด้านอามัล
3. ด้านอิสลาฮ์

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

3.4 การทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อนำมาประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดสอบหาความเที่ยงตรง และค่าความเที่ยงของเนื้อหาและแก้ไขสำนวนภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบ (Try Out) ให้กับประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ในครั้งนี้ เป็นข้อมูลแบ่งเป็นชั้นภูมิ โดยข้อมูลที่รวบรวมมาจากแบบสอบถามมีข้อมูลขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปบรรยายซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่ออธิบายลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Interferential statistics) โดยการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ในการพิสูจน์สมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรเดี่ยวและตัวแปรหลายตัว ซึ่งปัจจัยในที่นี้ คือปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

ในการวิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิมผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ใช้สถิติค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) การทดสอบค่าที (t-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's moment product correlation) โดยการนำข้อมูลในรูปแบบตารางควบคุมกับการบรรยายสรุปผลการศึกษาคำถามที่กำหนดการให้คะแนนคำตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ความคิดเห็นในระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน

ความคิดเห็นในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน

ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

สำหรับการสร้างเกณฑ์การตีความ/แปลความหมายแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์แบบ ช่วงเท่าระหว่างช่วงต่าง ๆ ดังนี้

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ดังนั้น การตีความระดับความเห็นในแบบสอบถามจะได้ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.20 - 5.00 หมายถึง ความเห็นในระดับมากที่สุด

3.40 - 4.19 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก

2.60 - 3.39 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

1.80 - 2.59 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย

1.00 - 1.79 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดให้ แสดงความคิดเห็น จะใช้การวิเคราะห์สร้างข้อสรุปเป็นประเด็นๆ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดทางหลักศาสนาอิสลาม นำเสนอผลการศึกษ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

4.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

4.3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	178	44.5
หญิง	222	55.5
รวม	400	100
อายุ		
15-16 ปี	71	17.8
17-18 ปี	70	17.5
19-23 ปี	98	24.5
21-23 ปี	161	40.3
รวม	400	100

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3	51	12.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6	114	28.5
ปริญญาตรี	235	58.8
รวม	400	100
อาชีพ		
นักเรียน / นักศึกษา	289	72.3
รับจ้างทั่วไป	15	3.8
พนักงาน	46	11.5
อื่น ๆ	50	12.5
รวม	400	100
ระดับรายได้ในครอบครัว		
ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	115	28.7
10,000 – 20,000 บาทต่อเดือน	172	43.0
มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน	113	28.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม มีปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

ด้านเพศ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 และเพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5

ด้านอายุ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 21-23 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม 19-23 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 กลุ่ม 15-16 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และกลุ่ม 17-18 ปี จำนวน 70 คนคิดเป็นร้อยละ 17.5

ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปริญญาตรี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8

ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม นักเรียน / นักศึกษา จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอื่น ๆ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 กลุ่มพนักงาน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และกลุ่มรับจ้างทั่วไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ด้านระดับรายได้ภายในครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และกลุ่มมากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2

4.2. ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
สถาบันครอบครัว			
ครอบครัวของท่านกระตุ้นให้ท่านมีความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	3.16	1.04	ปานกลาง
ท่านกับคนในครอบครัวร่วมกันพูดคุยวิจารณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง	3.01	1.09	ปานกลาง
ครอบครัวของท่านส่งเสริมให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรับฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น	2.85	1.17	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

สถาบันการศึกษา			
สถาบันการศึกษาของท่านมีการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองให้แก่ นักเรียนได้รับรู้	3.21	1.08	ปานกลาง
สถาบันการศึกษาของท่านมีการรณรงค์เกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น สนับสนุนให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	3.29	1.11	ปานกลาง
ท่านได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์ ในสถานศึกษา ในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาสังคมอิสลามและปัญหาทางการเมือง	3.18	1.06	ปานกลาง
กลุ่มเพื่อน			
กลุ่มเพื่อนของท่าน ให้ความสนใจกับข้อมูลข่าวสารกิจกรรมสถานการณ์ ทางการเมืองอยู่เสมอ	3.34	1.07	ปานกลาง
กลุ่มเพื่อนของท่านให้ความสำคัญกับหลักประชาธิปไตยตามครรลอง หลักการของหลักศาสนาอิสลาม	3.47	1.04	มาก
กลุ่มเพื่อนส่งเสริมให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรับฟัง การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น	3.08	1.11	ปานกลาง
รวม	3.17	0.82	ปานกลาง
ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง			
สภาพสังคม			
สังคมในแถบภูมิลำเนาของท่านส่งเสริมการพบปะพูดคุยเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ	3.12	1.03	ปานกลาง
สังคมท้องถิ่นในแถบภูมิลำเนาของท่านให้การสนับสนุนกิจกรรมทาง การเมืองของพรรคการเมืองที่มาจากภายในท้องถิ่น	3.21	1.04	ปานกลาง
สังคมในท้องถิ่นในแถบภูมิลำเนาของท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วน ร่วมทางการเมืองของสมาชิกในสังคม	3.13	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

สภาพจิตใจ			
ท่านตระหนักว่าชาวชนไทยมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย ของประเทศ	3.62	1.03	มาก
ในฐานะที่ท่านเป็นชาวชน ท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมืองในระบอบประชาธิปไตย	3.56	1.01	มาก
ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้ อย่างเหมาะสม	3.29	1.04	ปานกลาง
สภาพเศรษฐกิจ			
ท่านเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจโดยรวมในแถบภูมิภาคนี้ของท่านเอื้ออำนวย ต่อการที่ประชาชนในพื้นที่สามารถแสดงออกทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ	3.14	1.01	ปานกลาง
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจในครัวเรือนเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	3.26	1.02	ปานกลาง
ท่านคิดว่าระบบทุนนิยม เช่น นายทุนในท้องถิ่น มีบทบาทในการผลักดัน เยาวชนในการแสดงออกทางการเมือง	3.26	1.02	ปานกลาง
รวม	3.29	0.77	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง			
ค่านิยมทางการเมือง			
ค่านิยมของสังคมในภูมิสำเนาของท่านอยู่บนพื้นฐานของระบอบ ประชาธิปไตย	3.26	0.95	ปานกลาง
เยาวชนไทยในแถบภูมิสำเนาของท่านเชื่อว่าการปกครองของไทยใน ระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องของคนไทยทุกคน	3.39	0.99	ปานกลาง
ค่านิยมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นพื้นฐานของค่านิยมในภูมิสำเนา ของท่าน	3.35	0.97	ปานกลาง
การกล่อมเกลาลในสังคม			
การสั่งสอนทำตนเป็นแบบอย่างของครอบครัวได้หล่อหลอมความสำคัญ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	3.29	0.99	ปานกลาง
การเปลี่ยนแปลงพัฒนาทางการเมืองต้องอาศัยการปลูกฝังการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับเยาวชน	3.33	0.98	ปานกลาง
การแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองระหว่างคนในสังคมอยู่เสมอเป็น กลไกสำคัญในการสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย	3.38	0.99	ปานกลาง
บทบาทผู้นำในชุมชน			
ท่านเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบ ประชาธิปไตย	3.33	1.02	ปานกลาง
ผู้นำในกลุ่มเยาวชนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของเยาวชนไทยในระบอบประชาธิปไตย	3.39	1.01	ปานกลาง
ผู้นำทางศาสนา มีบทบาทต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมืองของเยาวชนไทยในระบอบประชาธิปไตย	3.28	1.00	ปานกลาง
รวม	3.33	0.79	ปานกลาง
รวม	3.25	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 0.79) รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.= 0.77) และปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, S.D.=0.82)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กลุ่มเพื่อนของท่านให้ความสำคัญกับหลักประชาธิปไตยตามครรลองหลักการของหลักศาสนาอิสลาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.47$, S.D.=1.04) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มเพื่อนของท่าน ให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารกิจกรรมสถานการณ์ทางการเมืองอยู่เสมอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=3.34$, S.D.=1.07) สถาบันการศึกษาของท่านมีการรณรงค์เกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น สนับสนุนให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.=1.12) สถาบันการศึกษาของท่านมีการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองให้แก่ นักเรียนได้รับรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$, S.D.=1.08) ท่านได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์ ในสถานศึกษา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมอิสลามและปัญหาทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, S.D.=1.06) ครอบครัวของท่านกระตุ้นให้ท่านมีความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$, S.D.=1.04) กลุ่มเพื่อนส่งเสริมให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรับฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08$, S.D.=1.11) ท่านกับคนในครอบครัวร่วมกันพูดคุยวิจารณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$, S.D.=1.09) และครอบครัวของท่านส่งเสริมให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรับฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.85$, S.D.=1.17)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ท่านตระหนักว่าเยาวชนไทยมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.=1.03) รองลงมา ได้แก่ ในฐานะที่ท่านเป็นเยาวชนท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.=1.01) ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.=1.04) ท่านคิดว่าระบบทุน

นิยม เช่น นายทุนในท้องถิ่น มีบทบาทในการผลักดันเยาวชนในการแสดงออกทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$, S.D.=1.02) เสถียรภาพทางเศรษฐกิจในครัวเรือนเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$, S.D.=1.02) สังคมท้องถิ่นในแถบภูมิลำเนาของท่านให้การสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองที่มาจากภายในท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$, S.D.=1.04) ท่านเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจโดยรวมในแถบภูมิลำเนาของท่านเอื้ออำนวยต่อการที่ประชาชนในพื้นที่สามารถแสดงออกทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$, S.D.=1.01) สังคมในท้องถิ่นในแถบภูมิลำเนาของท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$, S.D.=1.06) และสังคมในแถบภูมิลำเนาของท่านส่งเสริมการพบปะพูดคุยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.12$, S.D.=1.03)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้นำในกลุ่มเยาวชนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, S.D.=1.01) รองลงมา ได้แก่ เยาวชนไทยในแถบภูมิลำเนาของท่านเชื่อว่าการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องของคนไทยทุกคน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, S.D.=0.99) การแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองระหว่างคนในสังคมอยู่เสมอเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$, S.D.=0.99) ค่านิยมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นพื้นฐานของค่านิยมในภูมิลำเนาของท่าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$, S.D.=0.97) ท่านเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.=1.02) การเปลี่ยนแปลงพัฒนาทางการเมืองต้องอาศัยการปลูกฝังการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.=0.98) การสั่งสอนทำตนเป็นแบบอย่างของครอบครัวได้หล่อหลอมความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.=0.99) ผู้นำทางศาสนามีบทบาทต่อการต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, S.D.=1.00) และค่านิยมของสังคมในภูมิลำเนาของท่านอยู่บนพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$, S.D.=0.95)

4.3 ผลวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านชुरอ			
ท่านได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในสังคมอิสลามและปัญหาทางการเมือง	3.17	1.12	ปานกลาง
ท่านได้รวมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อเสนอความคิดเห็นในประเด็นของศาสนา	3.26	1.07	ปานกลาง
ท่านมักจะรวมกลุ่มกันปรึกษาในประเด็นการเมืองและศาสนากับบุคคลใกล้ชิด	3.28	1.05	ปานกลาง
รวม	3.24	0.95	ปานกลาง
ด้านอามัล			
ท่านปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในสังคม ตามแนวทางอิสลาม	3.69	0.92	มาก
ท่านไม่แบ่งแยกเป็นฝ่ายในประเด็นที่มีความคิดแตกต่างกัน	3.80	0.93	มาก
ท่านทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีของสังคมตามหลักการของศาสนาอิสลาม	3.75	0.89	มาก
รวม	3.74	0.76	มาก
ด้านอิสลาฮ์			
ท่านได้เชิญชวนให้กลุ่มคนมุสลิมในพื้นที่ร่วมกันทำความดีตามหลักการศาสนา	3.51	0.96	มาก
ท่านเคยรณรงค์ให้พี่น้องมุสลิมปฏิบัติตนเป็นคนดีในสังคม	3.58	0.99	มาก
ท่านรักษาระเบียบวินัยในการดำรงชีวิตในสังคมตามหลักศาสนาอิสลามและสังคมไทย	3.76	0.91	มาก
รวม	3.62	0.79	มาก
รวม	3.53	0.67	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของชาวไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ด้านอำมัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.76) รองมา ได้แก่ ด้านอิศลาฮ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.80) และด้านซุรอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.24$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ท่านไม่แบ่งแยกเป็นฝ่ายในประเด็นที่มีความคิดแตกต่างกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.93) รองลงมา ได้แก่ ท่านรักษาระเบียบวินัยในการดำรงชีวิตในสังคมตามหลักศาสนาอิสลามและสังคมไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.91) ท่านทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีของสังคมตามหลักการของศาสนาอิสลาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.89) ท่านปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในสังคม ตามแนวทางอิสลาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.92) ท่านยอมรับหน้าที่ให้พี่น้องมุสลิมปฏิบัติตนเป็นคนดีในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.99) ท่านได้เชิญชวนให้กลุ่มคนมุสลิมในพื้นที่ร่วมกันทำความดีตามหลักการศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51$, S.D.=0.96) ท่านมักจะรวมกลุ่มกันปรึกษาในประเด็นการเมืองและศาสนากับบุคคลใกล้ชิด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, S.D.=1.05) ท่านได้ร่วมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อเสนอความคิดเห็นในประเด็นของศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$, S.D.=1.07) และท่านได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในสังคมอิสลามและปัญหาทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, S.D.=1.16)

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.4.1 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ในครอบครัว ส่งผลให้เยาวชนไทย-มุสลิมมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับแตกต่าง

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิมผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามเพศ

	เพศ						t	Sig.
	ชาย			หญิง				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม	3.37	0.73	ปาน กลาง	3.30	0.63	ปาน กลาง	0.97	0.010

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ในครอบครัว ส่งผลให้เยาวชนไทย-มุสลิมมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.97$, $\text{Sig.} = 0.010$) โดยที่เพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกับกับเพศหญิง ($\bar{X} = 3.37$, $\text{S.D.} = 0.73$; $\bar{X} = 3.30$, $\text{S.D.} = 0.63$)

ตารางที่ 4.5 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามอายุ

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.14	3	4.05	9.46	0.000
ภายในกลุ่ม	169.50	396	0.43		
รวม	181.64	399			

จากตารางที่ 4.5 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่0.05 ในการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการทดสอบแบบ Least Significant Difference(LSD) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่0.05ผลการวิเคราะห์พบว่า

ตารางที่ 4.6 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ

(I) 2. อายุ	(J) 2.อายุ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
15-16 ปี	17-18 ปี	-.40578*	0.1102	0.102
	19-20 ปี	-.45210*	0.10196	0.000
	21-23 ปี	0.18044	0.09321	0.000
17-18 ปี	15-16 ปี	0.18044	0.1102	0.102
	19-20 ปี	-.22534*	0.10238	0.028
	21-23 ปี	-.27165*	0.09367	0.004
19-20 ปี	15-16 ปี	.40578*	0.10196	0.000
	17-18 ปี	.22534*	0.10238	0.028
	21-23 ปี	-0.04631	0.08382	0.581
21-23 ปี	15-16 ปี	.45210*	0.09321	0.000
	17-18 ปี	.27165*	0.09367	0.004
	19-20 ปี	0.04631	0.08382	0.581

จากตารางที่ 4.6 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน โดยแตกต่างระหว่างกลุ่ม มี 4 กลุ่มที่ต่างกัน คือ อายุ 15-16 ปี กับ อายุ 19-20 ปี , อายุ 15-16 ปี กับ อายุ 21-23 ปี , อายุ 17-18 ปี กับ อายุ 19-20 ปี , และ อายุ 17-18 ปี กับ อายุ 21-23 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	17.32	2	8.66	20.92	0.00
ภายในกลุ่ม	164.33	397	0.41		
รวม	181.65	399			

จากตารางที่ 4.7 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการทดสอบแบบ Least Significant Difference(LSD) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิเคราะห์พบว่า

ตารางที่ 4.8 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

(I) 3. ระดับการศึกษา	(J) 3. ระดับการศึกษา	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3	มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6	-0.05993	0.10838	0.581
	ปริญญาตรี	-.46250*	0.09939	0.000
มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6	มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3	0.05993	0.10838	0.581
	ปริญญาตรี	-.40257*	0.07343	0.000
ปริญญาตรี	มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3	.46250*	0.09939	0.000
	มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6	.40257*	0.07343	0.000

จากตารางที่ 4.8 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน โดยแตกต่างระหว่างกลุ่ม มี 2 กลุ่มที่ต่างกัน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 กับ ปริญญาตรี และ มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 กับ ปริญญาตรี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามอาชีพ

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	17.18	3	5.73	13.79	0.00
ภายในกลุ่ม	164.47	396	0.42		
รวม	181.65	399			

จากตารางที่ 4.7 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการทดสอบแบบ Least Significant Difference(LSD) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิเคราะห์พบว่า

ตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ

(I) 4. อาชีพ	(J) 4. อาชีพ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	รับจ้างทั่วไป	.53586*	0.17066	0.002
	พนักงาน	-0.15105	0.1023	0.141
	อื่นๆ	-.51673*	0.09871	0.000
รับจ้างทั่วไป	นักเรียน/นักศึกษา	-.53586*	0.17066	0.002
	พนักงาน	-.68692*	0.19162	0.000
	อื่นๆ	-1.05259*	0.18972	0.000
พนักงาน	นักเรียน/นักศึกษา	0.15105	0.1023	0.141
	รับจ้างทั่วไป	.68692*	0.19162	0.000
	อื่นๆ	-.36568*	0.13166	0.006
อื่นๆ	นักเรียน/นักศึกษา	.51673*	0.09871	0.000
	รับจ้างทั่วไป	1.05259*	0.18972	0.000
	พนักงาน	.36568*	0.13166	0.006

จากตารางที่ 4.10 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน โดยแตกต่างระหว่างกลุ่ม มี 5 กลุ่มที่ต่างกัน คือ นักเรียน / นักศึกษา กับ รับจ้างทั่วไป , นักเรียน / นักศึกษา กับ อื่น ๆ , รับจ้างทั่วไป กับ พนักงาน , รับจ้างทั่วไป กับ อื่นๆ และ พนักงาน กับ อื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม จำแนกตามระดับรายได้ในครอบครัว

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	26.40	2	13.20	33.76	0.00
ภายในกลุ่ม	155.24	397	0.391		
รวม	181.65	399			

จากตารางที่ 4.11 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีระดับรายได้ในครอบครัวแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับรายได้ในครอบครัว

(I) 5. ระดับรายได้ ในครอบครัว	(J) 5. ระดับรายได้ใน ครอบครัว	Mean Difference (I- J)	Std. Error	Sig.
ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000-20,000 บาท	-0.10239	0.07532	0.175
	มากกว่า 30,000 บาท	-.62417*	0.08283	0.000
10,000-20,000 บาท	ต่ำกว่า 10,000 บาท	0.10239	0.07532	0.175
	มากกว่า 30,000 บาท	-.52177*	0.07572	0.000
มากกว่า 30,000 บาท	ต่ำกว่า 10,000 บาท	.62417*	0.08283	0.000
	10,000-20,000 บาท	.52177*	0.07572	0.000

ตารางที่ 4.12 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีระดับรายได้ในครอบครัวแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม แตกต่างกัน โดยแตกต่างระหว่างกลุ่ม มี 2 กลุ่มที่ต่างกัน คือ ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน กับ มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน และ 10,000 – 20,000 บาทต่อเดือน กับ มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.2 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

ตาราง 4.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม		
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	(r)	Sig.
ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ	0.57	0.00
ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล	0.58	0.00
ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม	0.62	0.00

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.13 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล และปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r)

พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม มีผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม ในระดับปานกลาง ($r=0.62$) เมื่อจำแนกรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล และปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ มีผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักการอิสลาม ในระดับปานกลาง ($r=0.58$) และในระดับปานกลาง ($r=0.57$) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	
เพศ	เป็นไปตามสมมติฐาน
อายุ	เป็นไปตามสมมติฐาน
ระดับการศึกษา	เป็นไปตามสมมติฐาน
อาชีพ	เป็นไปตามสมมติฐาน
ระดับรายได้ในครอบครัว	เป็นไปตามสมมติฐาน
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	
ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ	เป็นไปตามสมมติฐาน
ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล	เป็นไปตามสมมติฐาน
ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม	เป็นไปตามสมมติฐาน

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) มุ่งเน้นการศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนไทย-มุสลิม เพศชายและเพศหญิง อายุ 15-23 ปี นับถือศาสนาอิสลาม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนรวม 400 คน

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ด้านเพศ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 ด้านอายุ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 21-23 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปริญญาตรี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม นักเรียน / นักศึกษา จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 ด้านระดับรายได้ภายในครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 0.79) รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.= 0.77) และปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, S.D.=0.82)

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ด้านอามัล โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.76) รองมา ได้แก่ ด้านอิสลาห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.80) และด้านชุรอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.24$, S.D.=0.95)

5.1.2 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 0.79) รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.= 0.77) และปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, S.D.=0.82)

2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ในครอบครัว แตกต่างกันส่งผลให้เยาวชนไทย-มุสลิมมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล และปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3) เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม

ผลการศึกษา พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ในปัจจุบันมีความจำเป็นที่ทุกภาคส่วนควรเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมีส่วนร่วมของเยาวชนไทย-มุสลิม โดยสามารถเริ่มจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วม เพื่อปลูกฝังค่านิยม ความรู้

ความเข้าใจ ที่สอดคล้องตามหลักศาสนาอิสลาม ให้เยาวชนได้ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมไม่ขัดต่อหลักศาสนา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ในครอบครัว แตกต่างกันส่งผลให้เยาวชนไทย-มุสลิมมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นไปตามแนวคิดสมบัติ ชำรงธวังศ์ (2549 อ้างใน กุสิทซ์ ชันติกุล, 2553) เสนอว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และตามแนวคิด Koufman (1949) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัย Elizabeth Biney & Acheampong Yaw Amoateng (2019) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน : การศึกษาเชิงคุณภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยกานา พบว่า งานวิจัยฉบับนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีหญิงและชาย 36 คนที่มหาวิทยาลัยกานา เพื่อตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น อายุ เพศ การศึกษา และศาสนาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยเพศชายมีแนวโน้มที่จะแสดงความสนใจและมีส่วนร่วมในการเมืองมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เยาวชนที่อายุน้อยกว่ามีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าเยาวชนที่มีอายุมากกว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ผกผันกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างศาสนากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นไปตามแนวคิดของ กุลญาดา เนื่องจำนงค์ (2556) ได้เสนอว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ การเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง จำเป็นต้องเข้าใจถึงสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์และในการวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงมหภาคที่ส่งผลต่ออิทธิพลที่กำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ อิทธิพลจากสังคมกลุ่มต่าง ๆ อิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง และสอดคล้องกับ

งานวิจัยนาถญา ตรีปัญญาจิต (2548) การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเยาวชนไทย พบว่า การมีส่วนร่วมของเยาวชนไทยในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และเยาวชนมีแนวโน้มที่จะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้น เมื่อมีอายุมากขึ้น เพราะสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองมากขึ้นตามลำดับ

ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม เป็นไปตามแนวคิดของ กุลญาดา เนื่องจางันค์ (2556) ได้เสนอว่า อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Cultural Influences) เป็นพฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์ที่แบบแผนหรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน ที่ยึดมั่นเป็นแบบของสังคมทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การทหารและอื่น ๆ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองจะพิจารณาเป็นประเด็นของสหจิตของค่านิยมพื้นฐานที่ยอมรับกันในสังคมอันจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยเปรมศักดิ์ แก้วมรกต (2560) การศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศาสนาอิสลาม การศึกษาระดับปริญญาตรี อายุ 22 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลมีภูมิลำเนาเดิมและอาศัยอยู่ในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดสงขลา ซึ่งมีด้านลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นไปในรูปแบบการสนทนาเรื่องการเมืองส่วนใหญ่สนทนาในประเด็นการเมือง ชักชวนผู้อื่น ไปเลือกตั้ง ด้านบรรยากาศทางการเมืองมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในกรณีสถานการณ์ทางการเมืองปกติ ส่งผลให้มีการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์การเมืองไม่ได้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม โดยมีแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ดังต่อไปนี้ 1.สถาบันครอบครัวเข้ามามีส่วนช่วยในการปลูกฝังความสำคัญของการเมือง 2.สถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง 3.ชุมชนช่วยกันสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี 4.ศาสนาเข้ามามีส่วนช่วยในการปลูกฝังเรื่องที่ดี

ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม เป็นไปตามแนวคิด Milbrath and Goel (อ้างใน ทิฆัมพร ค่ายหนองสรวง , 2552) ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factor) คือ พันธุกรรมความต้องการด้านบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจ ร่างกายและความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน และเป็นไปตามแนวคิดของ กุลญาดา เนื่องจางันค์ (2556) ได้เสนอว่า อิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Personal Influences) การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของแต่ละบุคคลมีผลสืบเนื่องจาก

สถานภาพของแต่ละบุคคลตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลจึงมีผลมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรมและสถานภาพจิตใจของบุคคลเหล่านั้นประกอบด้วยกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย สุเทพ พุทธิจรยา (2563, น.5) การศึกษาเรื่อง การเมือง : การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการทำกิจกรรมของประชาชนในสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเมือง กิจกรรมนี้เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยการสมัครใจและถูกต้องตามกฎหมาย กิจกรรมนี้ถือเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงถึงการให้ความสนใจและการแสดงบทบาททางการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นกลไกทางการเมืองโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้มีอิทธิพลหรือผลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลแต่ไม่มีจุดประสงค์ที่จะให้มีอิทธิพลครอบงำหรือบีบบังคับใด ๆ ต่อรัฐบาล และ

ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม เป็นไปตามแนวคิดของ กุลญาดา เนื่องจันงค์ (2556) ได้เสนอว่า อิทธิพลจากสังคมกลุ่มต่าง ๆ ในระบบสังคมหนึ่งจะมีการติดต่อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมนั้น คือการติดต่อสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มปฐมภูมิ เป็นกลุ่มที่สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เช่น ครอบครัว นับว่ามีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เด็ก นับตั้งแต่บรรทัดฐานของสังคม เป็นต้น กลุ่มที่สอง คือ ทูตียภูมิ มีความสัมพันธ์เนื่องจากมีอาชีพเหมือนกัน นับถือศาสนาเดียวกัน เป็นต้น และสอดคล้องงานวิจัยสมพงษ์ เกิดแก้ว (2565) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่เยาวชนสามารถสื่อสารพูดคุยความคิดเห็นทางการเมือง และพรรคการเมืองที่สร้างอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านข้อความหรือสื่อในทางอินเทอร์เน็ตนั้นมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ประการแรก การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิมในปัจจุบัน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมาก จำเป็นให้หน่วยงานรัฐต่าง ๆ สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัว ต้องสนับสนุนและการรณรงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น

ประการสอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ควรให้สิทธิในการแสดงความคิดเห็น หรือสามารถตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม เนื่องจากในการเข้ามามีส่วนร่วมบางเรื่องทางกฎหมาย อาจมีข้อขัดแย้งในหลักการศาสนาอิสลาม

ประการสาม เยาวชนไทย-มุสลิมควรได้รับการปลูกฝังทั้งหลักการการมีส่วนร่วมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ที่สอดคล้องกับหลักการศาสนาอิสลาม เพื่อในอนาคตสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ประการแรก ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาเยาวชนไทย-มุสลิม ในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย

ประการสอง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบริบทของบุคคล และปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรม ในครั้งต่อไปจึงควรศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มเติม

ประการสาม ควรมีการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบเยาวชนไทย-มุสลิมในจังหวัดอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากจังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

- กรพจน์ อัสวินวิจิตร. (ม.ป.ป.). การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในยุคโลกาภิวัตน์.
https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=8884
- กฤษณาภา เนื่องจำนงค์. (2556). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐมน หมวกนิม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนชาวไทย. *วารสารรัชต์
ภาคย์*, 15(38), 253-265.
- ณิชกานต์ สอยโว. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขต
เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทวิยศ ศรีเกตุ. (2557). จากปฏิวัติสู่การเริ่มต้นของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
<https://shorturl.asia/0LEe5>
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สำนักงานวิทยทรัพยากร.
- นาถชญา ศรีปัญญาศิลป์. (2553). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย: กรณีศึกษา
เยาวชนในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร.
- นุรุดีน อาดำ และ นิเลาะ แวอุเซ็ง. (2558). การมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบ
อิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. *วารสาร AL-NUR* บัณฑิต
วิทยาลัย, 10(19), 25-37.
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกต. (2560). วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ในสังคมพหุวัฒนธรรม:
กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12, 217-225.
- พรรชรนันท์ สายจันดี, ธรรมนิตย วราภรณ์ และ ชัยยศ จินารัตน์. (2565). การรับรู้ทางการเมือง การ
กล่อมเกลாதทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของเยาวชนในประเทศไทย. *วารสาร
พุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 6(2), 26-40.

- พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสา และ พระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาตสิงห์). (2565). การวางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน. *วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม*, 9(2), 207-218.
- พระปลัดคณิศร ขนดีพ โส, อนุภูมิ ไชวเกษม และ ยุทธนา ปราณีต. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 6(2), 66-74.
- ภัทรานิษฐ์ ศรีจันทร์ดร. (2555). *ความคิดทางการเมืองของประชาชนในชุมชนมุสลิมช้างคลาน จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาณุวัฒน์ มัชฌมนันท์. (2561). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร (รายงานวิจัย)*. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มัสลัน มะหะมะ, (บ.ก). (2552). *อิสลามวิถีแห่งชีวิต*. โฟ-บาร์ค.
- รพีพร ชงทอง. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 16(1), 27-39.
- วัชรী ด่านกุล. (2541). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอายุ 18-20 ปี: ศึกษากรณีอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิสุทธิ์ โพธิแทน. (2550). *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย*. สถาบันพระปกเกล้า.
- ศูนย์ข้อมูลกลางทางด้านศาสนา. (ม.ป.ป.). *ศาสนาอิสลาม*. <https://e-service.dra.go.th/religion/islam>
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2550). *นโยบายสาธารณะ: การวิเคราะห์แนวคิดและกระบวนการของคณะบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. วิทยาลัยรัฐประศาสนศาสตร์.
- สมบัติ นามบุรี. (2562). ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(1), 183-197.
- สรพงษ์ เกิดแก้ว. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ*, 3(1), 55-65.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐*. <https://www.senate.go.th/assets/portals/13/files/>

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *เยาวชนกับการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย*. กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สิงห์คำ มณีจันสุข. (2561). ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 1(2), 109-119.
- สุเทพ พุทธรจรรยา. (2563). การเมืองภาคพลเมือง: การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 3(2), 67-71.
- สุรพงษ์ ชัยนาม. (2545). *อาเซียนในสหัสวรรษใหม่*. เต็มร้อย.
- องค์ความรู้การเลือกตั้ง. (ม.ป.ป.). *การมีส่วนร่วม*. <https://www.ect.go.th>
- อชิรวิชญานันท์ อริยเมธิโก. (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่. *วารสารบัณฑิตศึกษาเขตปริทรรศน์*, 7(1), 84-90.
- อันวาร์ กอมะ. (2560). พงหนามเส้นทางประชาธิปไตยในโลกมุสลิม. *วารสารกึ่งวิชาการ*, 38(2), 55-69.
- Biney, E., & Amoateng, A. Y. (2019). Youth political participation: A qualitative study of undergraduate students at the university of Ghana. *Journal of Politics, Economics and Society*, 9-25. <https://www.researchgate.net/publication/334769071>
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). *Rural development participation: Concept and measures for project design: Implementation and evaluation*. New York: Cornell University Press.
- Kitanova, M. (2020). Youth political participation in the EU: Evidence from a cross-national analysis. *Journal of Youth Studies*, 23(7), 819-836
. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13676261.2019.1636951>
- Koufman, H.F. (1949). Participation organized activities in selected Kentucky localities. *Agricultural Experiment Station Bulletins*. 4(2), 5-50.
- Kwon, S. A. (2019). The politics of global youth participation. *Journal of Youth Studies*. 22(7), 926-940. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13676261.2018.1559282>
- Levy, B., & Akiva, T. (2019). *Motivating political participation among youth: An analysis of factors related to adolescents' political engagement*. New York: University at Albany.
- Melissa Finn, K. W. (2020). Political participation among Canadian Arab youth. *Journal of Youth Studies*. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13676261.2022.2027898>

ภาคผนวก

แบบสอบถามงานวิจัย
เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม
ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม”

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อเก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางการวิจัยเพื่อศึกษา ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง และขอขอบคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาของท่านในการตอบแบบสอบถาม ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดกาเครื่องหมาย “X” ลงในช่องสี่เหลี่ยมที่ตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลของท่านมากที่สุด

1) เพศ

- 1) ชาย   2) หญิง

2) อายุ

- 1) 15-16 ปี   2) 17-18 ปี   3) 19-23 ปี

3) ระดับการศึกษา

- 1) มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3   2) มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6   3) ปริญญาตรี

4) อาชีพ

- 1) นักเรียน / นักศึกษา   2) รับจ้างทั่วไป
 3) พนักงาน   4) อื่น ๆ

5) ระดับรายได้ในครอบครัว

- 1) ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน   2) 10,000-20,000 บาทต่อเดือน
 3) มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยระดับความคิดเห็นของเยาวชนซึ่งมีการจำแนกออกเป็น 5 ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด   2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย   3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง   4 หมายถึง เห็นด้วยมาก   5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง					
1. ปัจจัยด้านอิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ					
1.1 สถาบันครอบครัว					
1.1.1 ครอบครัวของท่านกระตุ้นให้ท่านมีความสนใจข้อมูลข่าวสารทางการเมือง					
1.1.2 ท่านกับคนในครอบครัวร่วมกันพูดคุยวิจารณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง					
1.1.3 ครอบครัวของท่านส่งเสริมให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรับฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น					
1.2 สถาบันการศึกษา					
1.2.1 สถาบันการศึกษาของท่านมีการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองให้นักเรียนได้รับรู้					
1.2.2 สถาบันการศึกษาของท่านมีการรณรงค์เกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น สนับสนุนให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่					
1.2.3 ท่านได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์ ในสถานศึกษา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมอิสลามและปัญหาทางการเมือง					
1.3 กลุ่มเพื่อน					
1.3.1 กลุ่มเพื่อนของท่าน ให้ความสนใจกับข้อมูลข่าวสารกิจกรรมสถานการณ์ทางการเมืองอยู่เสมอ					
1.3.2 กลุ่มเพื่อนของท่านให้ความสำคัญกับหลักประชาธิปไตยตามครรลองหลักการของหลักศาสนาอิสลาม					
1.3.3 กลุ่มเพื่อนส่งเสริมให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรับฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น					
2. ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง					
2.1 สภาพสังคม					

2.1.1	สังคมนโยบายของท่านส่งเสริมการพบปะพูดคุยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ทางการเมืองอยู่เสมอ					
2.1.2	สังคมท้องถิ่นในนโยบายของท่านให้การสนับสนุนกิจกรรม ทางการเมืองของพรรคการเมืองที่มาจากภายในท้องถิ่น					
2.1.3	สังคมในท้องถิ่นในนโยบายของท่านให้ความสำคัญกับการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกในสังคม					
2.2 สภาพจิตใจ						
2.2.1	ท่านตระหนักว่าเยาวชนไทยมีความสำคัญต่อการพัฒนา ประชาธิปไตยของประเทศ					
2.2.2	ในฐานะที่ท่านเป็นเยาวชน ท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย					
2.2.3	ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่น ให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม					
2.3 สภาพเศรษฐกิจ						
2.3.1	ท่านเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจโดยรวมในนโยบายของท่าน เอื้ออำนวยต่อการที่ประชาชนในพื้นที่สามารถแสดงออกทางการเมือง อย่างสม่ำเสมอ					
2.3.2	เสถียรภาพทางเศรษฐกิจในครัวเรือนเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วม ทางการเมือง					
2.3.3	ท่านคิดว่าระบบทุนนิยม เช่น นายทุนในท้องถิ่น มีบทบาทในการ ผลักดันเยาวชนในการแสดงออกทางการเมือง					
3. ปัจจัยด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง						
3.1 ค่านิยมทางการเมือง						
3.1.1	ค่านิยมของสังคมในนโยบายของท่านอยู่บนพื้นฐานของระบอบ ประชาธิปไตย					

3.1.2 ชาวชนไทยในแถบภูมิลำเนาของท่านเชื่อว่าการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องของคนไทยทุกคน					
3.1.3 ค่านิยมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นพื้นฐานของค่านิยมในภูมิลำเนาของท่าน					
3.2 การกล่อมเกลานิสัยคน					
3.2.1 การสั่งสอนทำตนเป็นแบบอย่างของครอบครัวได้หล่อหลอมความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย					
3.2.2 การเปลี่ยนแปลงพัฒนาทางการเมืองต้องอาศัยการปลูกฝังการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับเยาวชน					
3.2.3 การแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองระหว่างคนในสังคมอยู่เสมอเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย					
3.3 บทบาทผู้นำในชุมชน					
3.3.1 ท่านเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย					
3.3.2 ผู้นำในกลุ่มเยาวชนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยในระบอบประชาธิปไตย					
3.3.3 ผู้นำทางศาสนามีบทบาทต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยในระบอบประชาธิปไตย					

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิด

หลักการอิสลาม โดยระดับความคิดเห็นของเยาวชนซึ่งมีการจำแนกออกเป็น 5 ระดับ

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด   2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย   3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก   5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1.ด้านชुरอ					
1.1 ท่านได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในสังคมอิสลามและปัญหาทางการเมือง					
1.2 ท่านได้รวมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อเสนอความคิดเห็นในประเด็นของศาสนา					
1.3 ท่านมักจะรวมกลุ่มกันปรึกษาในประเด็นการเมืองและศาสนากับบุคคลใกล้ชิด					
2.ด้านอามัล					
2.1 ท่านปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในสังคม ตามแนวทางอิสลาม					
2.2 ท่านไม่แบ่งแยกเป็นฝ่ายในประเด็นที่มีความคิดแตกต่างกัน					
2.3 ท่านทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีของสังคมตามหลักการของศาสนาอิสลาม					
3. ด้านอิสลาฮ์					
3.1 ท่านได้เชิญชวนให้กลุ่มคนมุสลิมในพื้นที่ร่วมกันทำความดีตามหลักการศาสนา					
3.2 ท่านเคยรณรงค์ให้พี่น้องมุสลิมปฏิบัติตนเป็นคนดีในสังคม					
3.3 ท่านรักษาระเบียบวินัยในการดำรงชีวิตในสังคมตามหลักศาสนาอิสลามและสังคมไทย					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนไทย-มุสลิม ผ่านแนวคิดหลักศาสนาอิสลาม”

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางสาวอันดา ช่างเรือ
- วัน เดือน ปีเกิด : 2 ธันวาคม 2542
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 41/95-96 ตรอก สุนทรพิมล ถนนพระราม 4 รongเมือง
เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
- วุฒิการศึกษา
- ระดับปริญญาตรี : รัฐศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ปีการศึกษา 2564
- ระดับปริญญาโท : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม ปีการศึกษา 2565